Влада - Радам!

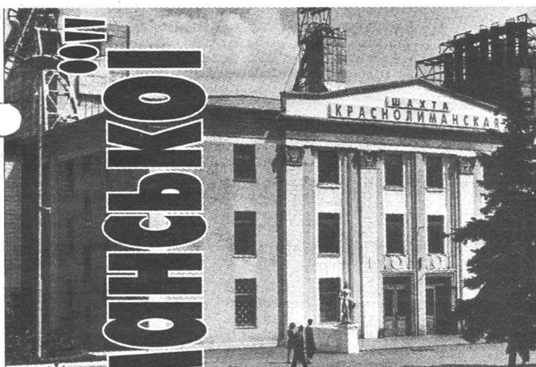
Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 165 (1915) ♦ Субота, 29 серпня 1998 року ♦ Ціна договірна

Зірка удачі "Краснолиманської"

Завтра — День шахтаря

На «Краснолиманській» — ювілей. 1958 року вперше засяяла зірка на шахтному копрі, і протягом сорока років вона практично не гасне. За цей час з вугільних вибоїв видобуто 75 мільйонів тонн вугілля. Кажуть, якби вдалося одночасно завантажити у залізничні вагони таку кількість палива, то вийшов би состав завдовжки не менш як десять тисяч кілометрів.

І сьогодні, коли більшість підприємств галузі безнадійно лежить на мілині, «Краснолиманська» продовжує залишатися годувальницею не тільки для п'яти тисяч своїх трудівників, а іще для сотень тисяч сімей.

(Закінчення на 6-й стор.).

Наймити 7

Мода: магніт для ілюзій 10

Танці смерті 11

А імпульсом пробували?

27 серпня відбулася прес-конференція Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка, присвячена фінансовій і соціально-економічній ситуації, що склалася в державі, а також рішенням, прийнятим останнім часом Президентом і Кабінетом міністрів для подолання кризи у фінансовій сфері.

(Закінчення на 2-й стор.).

До відома народних депутатів України

Відповідно до статті 83 Конституції України відкриття другої сесії Верховної Ради України чотирнадцятого скликання відбудеться 1 вересня 1998 року о 16-й годині в сесійному залі Верховної Ради України (місто Київ, вулиця М. Грушевського, 5).

Секретаріат Верховної Ради України.

Візьмімося за руки, друзі!

1 вересня на Співочому полі Києва розпочнеться громадська молодіжна акція «Обери життя», яка проходитиме під гаслом «Візьмімося за руки, друзі, бо ми обираємо життя». Акцію присвячено боротьбі за збереження навколишнього середовища, Дню знань та молоді, повідомляє ДІНАУ.

Як і будь-яке молодіжне свято, «Обери життя» буде з піснями та музикою. Так, участь у ньому візьмуть, зокрема, групи «ВВ», «Моральний кодекс», «Брати Карамазови» та «Маша і ведмеді».

Лист на першу сторінку

Не давайте зарплату чиновникам. І вони нас зрозуміють

Усі заходи, що приймаються «на захист» пенсіонерів, не доходять до наших шлунків, а заборгованість з виплати пенсій сягає вже п'яти місяців. Пропоную затримати виплату заробітної плати всьому керівному апарату, починаючи з Президента. Може, хоч тоді згадають, що пенсіонери також хочуть їсти. Бо недарма кажуть, що ситий голодного не розуміє.

Галина КУЛИКОВА.
Барвінкове Харківської області.

P.S.

○ На київському суднобудівному заводі «Ленінська кузня» спущено на воду риболовний траулер для російського замовника.

○ Сьогодні у Вінниці буде відкрито пам'ятник на честь створення українських ВПС.

○ Перед початком навчального року у Львові скорочено 50 викладачів молодших класів.

І знову бій...

Суперниками «Динамо» (Київ) у Лізі чемпіонів будуть: «Ланс» (Франція), «Арсенал» (Лондон, Англія), «Панатінаїкос» (Афіни, Греція).

Про склади інших груп та календар ігор «Динамо» читайте на 12-й стр.

Фото Володимира ТИМЧЕНКА.

Малинові дзвоники першовересневих новосіль

Хоч як було важко, але малиновий дзвін таки пролунає в трьох школах на Житомирщині. Найбільшу — середню — на 840 місць будівельники здали в Малинському районі, в Чоповичах, селищі, що колись було райцентром. А найменшу — в селі Осівцях Брусилівського району, населення якого зросло за рахунок переселенців із Чорнобильської зони. Тут сто учнівських місць, а ще 50 — для дошкільнят, адже це школа-дитсадок. Звісно, першовересневих новосіль було б більше, але через брак коштів їх відкладено до кращих часів.

У номер

Зустріч у Празі

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук відвідав у Празі Посольство України в Чехії. Надзвичайний і Повноважний Посол України в Чехії Андрій Озодовський поінформував членів української делегації, до якої, крім Віктора Медведчука, входили народні депутати України Леонід Кравчук і Григорій Суркіс, екс-прем'єр-міністр Віталій Масол, колишній голова Київського міськвиконкому Валентин Згурський, про поточну роботу посольства та останні події в Чехії.

Українська делегація разом з А. Озодовським поклала вінки на Вацлавській площі до пам'ятного знака, що нагадує людству про вторгнення радянських військ у Чехословаччину в серпні 1968 року, а також до меморіальної дошки, встановленій на будинку, де в 1920 році жив Михайло Грушевський.

Микола ЦВИХ.

На знімку: квіти до пам'ятного знака покладають Л. Кравчук (ліворуч) та В. Медведчук.

Фото **Володимира ТИМЧЕНКА.**

Курточки для тата Карла

ВАТ «Лубенчанка» Полтавської області інтенсивно освоює американський ринок: нещодавно за океан відправлено третю партію осінньо-зимових курток. Щодо якості і термінів виконання у замовників претензій немає. Навпаки, є наміри співробітничати надалі. З'явились також пропозиції і від німецьких фірм, що замовляють комплекти, до яких входять утеплена куртка з подвійною підкладкою та безрукавка. Зацікавила німців і якість, і наша дешева робоча сила.

Україна
Центральна виборча комісія

Постанова

м. Київ

27 серпня 1998 року № 464

Про реєстрацію Лєщинського О. О., обраного народним депутатом України в одномандатному виборчому окрузі № 58 на повторних виборах 16 серпня 1998 року

Розглянувши протокол окружної виборчої комісії про результати повторних виборів народного депутата України 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 58 (Донецька область), відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та пункту 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Зареєструвати Лєщинського Олександра Олеговича, 1964 року народження, гірничого інженера-електромеханіка, генерального директора корпорації «Украгропродукт», який проживає в м. Донецьку, позапартійного, народним депутатом України, обраним на повторних виборах 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 58.
2. Видати Лєщинському О. О. тимчасове посвідчення народного депутата України.
3. Опублікувати цю постанову в газеті «Голос України» та оприлюднити в засобах масової інформації Донецької області.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Україна
Центральна виборча комісія

Постанова

м. Київ

27 серпня 1998 року № 465

Про реєстрацію Мороза А. М., обраного народним депутатом України в одномандатному виборчому окрузі №82 на повторних виборах 16 серпня 1998 року

Розглянувши протокол окружної виборчої комісії про результати повторних виборів народного депутата України 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 82 (Запорізька область), відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та пункту 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Зареєструвати Мороза Анатолія Миколайовича, 1949 року народження, вчителя історії та суспільствознавства, директора Токмацького міськрайонного центру зайнятості населення, який проживає в м. Токмаку Запорізької області, члена Комуністичної партії України, народним депутатом України, обраним на повторних виборах 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 82.
2. Видати Морозу А. М. тимчасове посвідчення народного депутата України.
3. Опублікувати цю постанову в газеті «Голос України» та оприлюднити в засобах масової інформації Запорізької області.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ

27 серпня відбулося засідання Центральної виборчої комісії, яке провів її голова М. Рябець.

Відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» комісія зареєструвала народним депутатом України Лєщинського Олександра Олеговича, 1964 року народження, за фахом гірничого інженера-електромеханіка, генерального директора корпорації «Украгропродукт», який проживає в м. Донецьку, позапартійного, обраного на повторних виборах 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 58.

Народним депутатом України зареєстровано також Мороза Анатолія Миколайовича, 1949 року народження, за фахом учителя історії та суспільствознавства, директора Токмацького міськрайонного центру зайнятості населення, який проживає в м. Токмаку Запорізької області, члена Комуністичної партії України, обраного на повторних виборах 16 серпня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 82.

Центральна виборча комісія розглянула питання про подання голови Київської міської ради О. Омельченка щодо реєстрації ініціативної групи з всеукраїнського референдуму. Порушувалося питання про реєстрацію ініціативної групи з всеукраїнського референдуму, утворену на зборах громадян України 3 липня 1998 року в Києві. До подання долучено документи проведених зборів.

Розглянувши подання й документи зборів, комісія не знайшла підстав для такої реєстрації, оскільки представлені документи не відповідають вимогам статті 16 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», а подання надіслане особою, правовий статус якої у порушуваному питанні на сьогодні не врегульований — відсутній окремий закон, яким би, як це передбачається Конституцією України, визначалися особливості здійснення місцевого самоврядування в місті Києві.

Центральна виборча комісія розглянула також заяву Ю. Оробця, кандидата в народні депутати України по одномандатному виборчому округу №221 (м. Київ). Він звернувся до комісії з проханням скасувати рішення, прийняте окружною виборчою комісією щодо результатів виборів у виборчому окрузі №221, а також здійснити перевірку всієї виборчої документації на дільницях округу.

Член Центрвиборчкому Р. Давидов доповів, що для розгляду заяви Ю. Оробця та з'ясування всіх обставин справи у зв'язку з перебігом подій у виборчому окрузі №221 створено робочу групу, до якої увійшли три члени Центральної виборчої комісії. Проаналізувавши наявні документи та побувавши безпосередньо в окрузі, робоча група дійшла висновку, що питання потребує більш грунтовного й детального вивчення.

Протокольним рішенням комісія доручила членам ЦВК продовжити роботу щодо перевірки скарги Ю. Оробця, питання про результати перевірки внести на розгляд Центральної виборчої комісії на наступному тижні.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сьогодні — День авіації

Крилата міць і надійність

Напередодні свята міністр транспорту України Іван Данькевич привітав авіаторів країни. Він побажав усім, хто водить повітряні лайнери і хто забезпечує надійні польоти, міцного здоров'я, щастя, добробуту та успіхів у нелегкій роботі.

А імпульсом пробували?

(Початок на 1-й стор.).

Утім, слово «рішення» в даному контексті надто безбарвне. Експресивнішим за звучанням було словосполучення, що його вжив В. Пустовойтенко: Кабінет міністрів розгорнув масштабну роботу для повернення недоїмок у бюджет, Пенсійний і Чорнобильський фонди. Уряд вважає, зауважив прем'єр, що нині, в умовах ускладнення фінансової ситуації, неплатежі до бюджету можна прирівняти до злочину. З огляду на цей «кримінальний відтінок», робота з вибивання недоїмок, пообіцяв Валерій Павлович, не згортатиме широких масштабів. Причому, як він особливо підкреслював, уряд у цьому плані діє суворо в межах чинного законодавства, дотримання якого обов'язкове для кожного підприємства, кожного громадянина.

Хоч би що говорили про дії уряду, вони вже засвідчили свою ефективність, переконаний у власній непогрішності перед законом громадянин Пустовойтенко: «Вихід один — необхідно здійснити комплекс оперативних заходів для рішучих і радикальних змін в економіці».

Тому уряд оперативно звернувся до Президента України з пропозицією: до прийняття відповідних законів схвалити пакет підготовлених Кабінетом міністрів економічних указів. Це цілком відповідає нормам Конституції, заявив В. Пустовойтенко. В цілому пакет з 47 економічних указів на його думку є необхідним елементом правозабезпечення економічної стратегії уряду. Водночас їх можна розглядати як серйозний імпульс прискорення економічних перетворень у нашій державі.

Стабілізація ускладнення ситуації

Позавчора Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко висловив побажання парламенту: розглянути програму діяльності уряду в пакеті з проектом держбюджету і програмою соціально-економічного розвитку України на наступний рік, а також проектами прогнозних показників розвитку економіки до 2000 і 2010 років. Звичайно, це має відбутися в невідкладному порядку. За словами прем'єра, пакетний принцип розгляду цих документів необхідний, щоб затвердити в цілому стратегію і тактику подальшого економічного розвитку України, зміцнити фінансову стабілізацію в країні. В Кабінеті міністрів висловлюють легке непорозуміння: 22 серпня минулого року в Маріїнському палаці відбулася презентація уряду В. Пустовойтенка, однак до цього часу Верховна Рада не розглядала програму його діяльності. Добре, що «значну роль» (за оцінкою прем'єра) відіграли видані Президентом України економічні укази:

— Якби ми не прийняли ці укази, то про фінансову стабілізацію не могло б бути й мови.

***

Від редакції. Справді, з вини парламенту «презентація» програми уряду забарилася. Депутати, ще не стерлося з пам'яті, два місяці займалися програмами претендентів на посаду Голови Верховної Ради. Хоча можна було б і натякнути, за чиїм задумом вибори керівництва парламенту так успішно конкурували з розглядом програми діяльності уряду. Втім, варто погортати сторінки газет, в тому числі і «ГУ», як усе пригадається без будь-яких натяків. Зворушує і «значна роль» президентських указів. Хоча знов-таки не треба сперечатися з автором: прем'єру видніше, чия заслуга у «фінансовій стабілізації», яку він позавчора чомусь обізвав «ускладненням фінансової ситуації». Ці «синоніми» викликають і в нас «легке непорозуміння».

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Врожай-98

Що посієш, те й пожнеш

Хлібороби Полтавської області розпочали сівбу озимої пшениці. Планується посіяти цю культуру на 500 тисячах гектарів, що майже вдвічі більше, ніж торік. А закінчити її за місяць. Ставка робиться, зокрема, на сорти місцевої селекції «Коломак-3», «Коломак-5» та інші високоврожайні сорти інтенсивного типу, які дали цього року непоганий урожай. Загалом валовий збір озимого зерна становив 943 тисячі тонн за урожайності 37 центнерів з гектара.

Едуард ГУРВІЦ, народний депутат України

Точка зору

Мистецтво жити без грошей належить народу України!

САМЕ так, як у заголовку, я запропонував сформулювати бюджетну резолюцію на останньому перед канікулами засіданні парламенту. Ситуація у фінансовій сфері країни катастрофічна. І якщо чинна виконавча влада всерйоз не візьметься за економіку, то ризикує опинитися в «обозі» у «лівих»...

«Самоїдна» економіка

Думаю, наш прем'єр в черговий раз здивував світ. «Дворцовий», а потім «польовий» арешт директорів показали цілковите безсилля виконавчої влади і відсутність у неї будь-якої програми.

І колишній, і нинішній парламент — свідки економічного безсилля «команди» Леоніда Кучми. До «ручного» управління (а наш Президент тільки цим і займається —напевно, у нього стійка генетична пам'ять!) космонавти вдаються лише тоді, коли відмовляють усі системи орієнтації корабля. Генеральний директор України за своєю старою звичкою звинувачує в «проколах» суміжників. Вчасно не допоміг кредитами Міжнародний валютний фонд, упирається Європейський банк реконструкції та розвитку, чогось там вимагають шахтарі... Словом, винні всі. Крім, звісна річ, Леоніда Даниловича!

Історії з виборами міського голови в Одесі, резонанс указу Президента про призначення на посаду мера міста одного з віце-прем'єрів, «торпедування» муніципальної позики — все це призвело не лише до падіння авторитету Одеси, але і до зниження кредитного рейтингу України.

Щастя нинішньої виконавчої влади у винятковості політичної ситуації. Впевнений, МВФ ніколи не пішов би на видачу Україні 2,2 мільярда доларів, якби не шахтарські заворушення у нас і нашого північного сусіда.

Та попереду головне — президентські вибори. Втратити владу не хочеться... Отже, в діло йдуть не лише демагогічні за своєю сутністю накази (вони не підкріплені всією системою законодавства), але і старий, випробуваний метод кадрової «чехарди» —змінюють губернаторів, відправляють у відставку міністрів і (обов'язково!) «здадуть» чергового прем'єра. Адже неможливо самому собі вручити п'ятирічний табель «двійочника»!

Практика роботи одеської мерії довела: якщо місто працює з підприємцем, намагається знайти спосіб полегшити податковий прес на бізнес, то казна буде наповнюватися. І гроші почнуть надходити до Пенсійного фонду, і бюджетники без зарплати не залишаться. Але парадокс нашої держави полягає у стійкій прихильності до відомого прислів'я: «Як не з'їм, то понадкусую...»

Політичні конкуренти

Самостійність органів місцевого самоврядування — крок до економічної незалежності від центра. Але не тільки! Можливість будувати власну бюджетну політику обов'язково призводить і до політичної самостійності. Мова не про сепаратизм. Просто виховується почуття права у громадянина. Він хоче знати, куди, на що й ким витрачені його податки. В такій ситуації мерія стає відкритою книгою. Обраний населенням міський голова підзвітний своєму конкретному виборцеві. Керівник міста не живе на Інститутській і не їздить на роботу на Банківську. Його можна бачити щодня під час вирішення маси проблем міського господарства. І поцікавитися, чому кредити витрачено не на будівництво муніципального житла, а, скажімо, на придбання велосипедів для пляжної міліції?

Звідси, зрозуміла річ, більше довіри до власного мера з боку населення. І контролю. Значущість керівника муніципалітету одразу різко зросте. Від його позиції залежить і ставлення людей до лідерів загальнонаціонального масштабу. Власне, мери великих міст автоматично входять до політичного істеблішменту України. Завдяки авторитету серед виборців. Мова, звісна річ, про пристойних мерів. Але як, скажіть, реагувати на ситуацію президентській «команді», котра прагне холуйства? Природно, докласти максимум зусиль та угробити закон про місцеве самоврядування; вишикувати всіх в одну шеренгу й примусити підкорятися наказам, що виходять із будинку колишнього ЦК республіканської компартії...

З політичними конкурентами у нас навчилися розправлятися. Благо, що створено надзвичайно потужний фіскальний апарат та систему правоохоронних органів, що перевищує за чисельністю Міністерство оборони. Причому таку, що перевершила армію за своїм технічним оснащенням, користується серйозною в масштабах України системою соціального захисту. Одесити, і насамперед мерія, це добре відчули в останні дев'ятьдесять місяців... Варто було лише «натиснути» на певні комерційні структури, створені керівництвом міського та обласного управлінь МВС, як розпочалася справжня війна з муніципалітетом. І на боці «силовиків», природно, виявився Президент.

Для мене це не відкриття. Я завжди вважав, що диктатура тримається на штиках. Але ж тоді навіщо лукавити? Навіщо уперто наполягати на своїй приналежності до Центральної Європи, прямувати в НАТО, пропонувати свої миротворчі сили для приборкування міжрегіональних конфліктів?

Не можна будь-якою ціною зберегти владу, якщо ти не здатний до управління. Звичайно, можна якийсь час утриматися, маючи в руках «силові» структури... Але часи інші, люди стали іншими. Зігнути їх непросто. Точка терпіння швидко трансформується в точку кипіння. Вибух стає неминучим...

А як з конкурентами? З мерами великих та малих міст, з керівниками, напряму пов'язаними з населенням?

Тут «рецепт» відомий. Одесі він був приписаний указом Леоніда Даниловича: тимчасово виконуючий обов'язки міського голови... Краще, правда, поєднати цю посаду з губернаторською — надійніше, нібито. Та й така модель згодиться. Парламент «з'їсть»... Втім, є етапи. Спочатку неодмінно на голови керівників муніципалітетів звалюються усілякого роду перевірки. Шукають усіх та все! Завдання ставиться чітке і просте: знайдіть! А за умов правового хаосу, що є в Україні, звинуватити мера в усіх смертних гріхах великої складності не становитиме. Хіба що виключається людожерство. Але, гадаю, варто очікувати й такого рода звинувачень...

Податківці, суди, прокуратура, міліція — ось інструменти розправи державної виконавчої влади над місцевим самоврядуванням. І те, що це існує, діє, працює, підтверджує не лише ситуація в Одесі. Вся опозиційна національна преса щодня пістрявіє заголовками статей, де «героями» є не губернатори, а мери.

Одеса — центр геополітичних інтересів

Нещодавно прочитав цікаве дослідження одного з авторів вітчизняної моделі вільних економічних зон професора В. Дергачова. Можливо, цитата, яку наведу нижче, комусь видасться довгою, але її не можна скоротити.

«Росія, — пише Володимир Олександрович, — якій бракує комунікацій із Заходом та Півднем, зацікавлена в транзиті вантажів через українське Причорномор'я, змушена створювати альтернативні транспортні коридори. Формується нова комунікаційна вісь — Санкт-Петербург—Москва—Мічурінськ—Ростов-на-Дону—Новоросійськ. Цей російський шлях «з варяг у греки» в майбутньому значно звузить хінтерланд українських портів. Є проект західного варіанта траси «з варяг у греки» через Гданськ — Варшаву — Львів — Одесу. Однак її формування потребує обгрунтування можливих вантажопотоків, обсяг яких буде поступатися проросійським.

Створення комунікаційних коридорів на сході та заході може посилити геоекономічну рубіжність Західної та Східної України й призвести до геополітичного розколу країни. Тому актуальним завданням державної стратегії України є модернізація транспортного каркаса країни і створення головної комунікаційної вісі північ-південь між столицею держави і головним морським портом Одесою. Можливо, із розвитком підприємницької діяльності переможе здоровий глузд, оскільки шлях із Санкт-Петербурга до портів українського Причорномор'я значно коротший, ніж через «мічурінський хід».

На жаль, надії на здоровий глузд нашій країні —утопія.

Агресивному російському капіталу, що розвивається, треба пережити дитячий вік, щоб стати схожим на західний. «Усе або нічого!» — ось девіз більшості промислових та фінансових структур Росії. Цей настрій активно лобується бажанням вищого істеблішменту України стати своїми в лавах олігархів північного сусіда.

Звідси і нехтування національними інтересами, байдужість до проблем таких великих транспортних компаній, як Чорноморське морське пароплавство, доля якого залишається незрозумілою і до сьогодні.

Одеса не через оригінальність домагалася створення вільної економічної зони. Мова йшла перш за все про збереження на території України стратегічних транспортних коридорів. І це вже не так економіка, як — політика. І передача Одеського морського торговельного порту у власність муніципалітету — теж політика. Ми були зацікавлені в роботі порту, в розвитку багатовекторності його відносин з усім світом.

Місто біля моря — це національне багатство. Одеса як центр міжнародних транспортних коридорів, як місто з вільною економікою, що розвивається, могла б бути візитною карткою України. Державна казна отримала б набагато більше відрахувань до бюджету, звільнивши жителів міста від утомливого бажання Києва звести Одесу до рангу провінції.

Однак політичні амбіції та відсутність стратегічного мислення у нинішнього керівництва України, схоже, назавжди. Як і бажання не займатися хоч якимись реформами економіки. В номенклатурному капіталізмі немає місця для ринку, там завжди — базар.

Що ж, треба сподіватися на краще і прискорювати його прихід...

Гент, Амстердам, Одеса — вільні міста Європи...

«Мій государю! Прошу Вашої допомоги й захисту: ось уже не один рік наша казна не отримує грошових зборів від місцевих міст вільних. На ратушних площах зухвалі городяни з презирством ставляться до Ваших едиктів, а мене, як Вашого намісника, і зовсім не сприймають всерйоз. Одне місто навіть не пустило мене та Ваших збирачів податей, отож довелося влаштувати йому облогу й три довгих місяці мокнути під мерзенним дощем і тонути в багнюці, щоб примусити цих мерзотних огудників Вашої Величності відкрити ворота й сплатити гроші.

Та найбільш образливо те, що жодне місто навіть і не сприймає всерйоз Ваших добрих помислів і Ваші проекти для них як божевільна розтрата міських грошей. І хоча злодійство в міських ратушах просто вражає, городяни однаково на боці цих богохульників.

Прошу Вашої допомоги та підтримки грошима та військом!».

Це — лист намісника Карла V своєму монархові. І пише він про два голландських міста — Гент та Амстердам.

Я натрапив на цього листа, коли спробував з'ясувати витоки ідеї місцевого самоврядування. Прочитав і зрозумів: треба прожити не один рік, щоб ця ідея стала зрозумілою і не викликала роздратування. Треба бути за духом вільним городянином вільних міст — Гента, Амстердама, Одеси... Тоді будь-який «наїзд» будь-якої влади нічого не означає.

Одеса отримає свої права!

Закінчення. Початок у №№ 163, 164.

У номер

45-річну помилку виправляти не збираються

Більше того, і в Запоріжжі, і в фінському місті Лахті навіть раді, що її було допущено ще в 1953-му. Тоді мерія Лахті на чолі з Олаві Калялою вирішила мати побратимські зв'язки не лише з містами Західної Європи, а й налагодити їх з якимось містом Радянського Союзу. За порадою звернулися до заступника голови міського муніципалітету пана Лінквіста, який володів російською мовою. Останній у пошуках партнера для Лахті — «міста майстрів меблів» при перекладі припустився помилки: замість «Запоріжжя—місто сталеварів» переклав «столярів».

Щойно у Запоріжжі побував з офіційним візитом нинішній мер Лахті Карі Салмі. Намічено конкретні напрями не тільки подальших культурних зв'язків, а й зближення економіки обох міст.

Страхова медицина починається з двох гривень

На базі кіровоградської п'ятої міської поліклініки розпочалося експериментальне надання медичної допомоги з елементами страхової та сімейної медицини. Ослуговування проводиться за договором між пацієнтом, конкретним лікарем (обрати його можуть самі городяни) та адміністрацією поліклініки. Основна необхідна умова для пацієнтів — щомісяця сплачувати до каси поліклініки дві гривні.

Запитуєте — відповідаємо

Перше вересня в іншій школі

З 1995 по 1998 роки моя дитина навчалася в школі-інтернаті. Але тепер школа відмовляє дитині в продовженні навчання, посилаючись на те, що немає місць і що дитину можна в цій школі оздоровлювати тільки один рік. Чи правий директор школи і чи може навчатися моя дитина в іншій школі?

В. Зінченко, Київ

Відповідно до п. п. 46, 47 Положення про загальноосвітній інтернатний заклад України, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 138 від 13 травня 1993 року, тривалість перебування учнів у санаторній школі-інтернаті встановлюється при направленні у межах одного року. Встановлений термін продовжують на підставі медичних показань шкільної медико-педагогічної комісії за погодженням з головою комісії, яка направляла учня. У міру відновлення здоров'я учнів переводять до загальноосвітньої школи на підставі рішення шкільної медико-педагогічної комісії. Отож ваша дитина має право навчатися в іншій школі на підставі рішення медико-педагогічної комісії. Якщо ви не згодні з цим рішенням, то можете його оскаржити в органах державного управління освітою.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

У номер

● Івано-Франківськ

Освітяни попіклувалися про себе самі

Близько 19 відсотків шкіл Івано-Франківщини потребували капітального ремонту, контроль за яким узяла на себе облдержадміністрація. Нині матеріальна база навчальних закладів готова до експлуатації. Основний тягар узяли на себе самі освітяни. Вони не страйкували, хоча держава заборгувала їм зарплату. Активісти студентського братства підготували до нового навчального року приміщення міського педагогічного реабілітаційного центру для дітей-інвалідів.

● Сімферополь

Приватизуємо ЖЕК?

В країні найближчим часом буде демонополізовано житлово-комунальне господарство, — заявив на прес-конференції у Сімферополі голова Антимонопольного комітету України Олександр Завада. Очолюваний ним комітет підготував проект постанови уряду України про створення умов для розвитку системи приватних ЖЕКів. Він передбачає можливість проведення тендерів, котрі дозволять власнику житлового фонду, заключивши договір, залучати приватні підприємства до обслуговування цього фонду. О. Завада переконаний, що демонополізація житлово-комунального господарства в Україні — «абсолютно реальна».

● Черкаси

Шосте покоління родини «Орізонів»

На Смілянському ВО «Орізон» (Черкаська область) зійшов з конвеєра перший україно-південнокорейський телевізор шостого покоління. Нові телеприймачі «Орізон» мають плоский контрастний екран, автоматичний вихід на 100 каналів. За дизайном і якістю він не поступається зарубіжним аналогам, а ціна завдяки пільговому оподаткуванню на 90—100 гривень нижча. До кінця нинішнього року в торговельну мережу країни надійде понад 20 тисяч нових «Орізонів».

Сергій ІНГУЛЬСЬКИЙ, журналіст

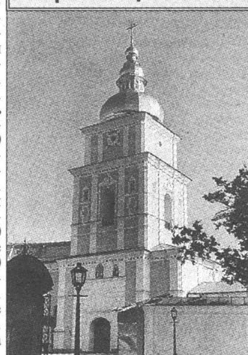
Звірте годинника під музику дзвонів

ПІД ЧАС святкування сьомої річниці незалежності України на відновленій Михайлівській дзвіниці було пущено годинник і презентовано мелодії, які віднині щогодини виконуватимуть 36 дзвонів.

Ми вже розповідали про те, як на дзвіниці Михайлівського Золотоверхого монтувалися дзвони, як професор Університету культури Георгій Черненко та австрійський спеціаліст Клемент Шмітхофер навчали їх виконувати з допомогою комп'ютера українські мелодії.

А у понеділок, о дев'ятій вечора, на Михайлівській площі розпочалася акція «Час України». Ведуча оголошувала котра година за українським часом, і з піднебесся лунали знайомі мелодії. О 21.55 слово було надано голові столичної міськдержадміністрації Олександру Омельченку, який привітав киян і гостей з цією визначною подією у житті столиці й о 22-й за українським часом запустив годинник Михайлівського Золотоверхого. Які ж мелодії можна почути у виконанні 36-ти дзвонів? В 0.00 над Києвом лунатиме Гімн України. 1.00 — Взяв би я бандуру. 2.00 — Думи мої... 3.00 — Ой, ходить сон. 4.00 — Купальська (Марина). 5.00 — За світ встали козаченьки. 6.00 — Молитва за Україну. 7.00 — Пречистая Діво. 8.00 — Милість Спокою. 9.00 — Благослови, душе моя, Господа. 10.00 — Як же Ти, Славний. 11.00 — Алілуя. 12.00 — Ще не вмерла Україна... 13.00 — Молитва Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм». 14.00 — Києве мій... 15.00 —Многая літа. 16.00 — Червона калина. 17.00 —Прийдіть, поклонімось. 18.00 — Велике славослів'я. 19.00 — Слава в Вишніх Богу. 20.00 — Щоб наша доля нас не цуралась. 21.00 — Щедрик. 22.00 — Реве та стогне Дніпр широкий. 23.00 — Вечір надворі.

Презентація тижня

Кожні півгодини михайлівські куранти виконуватимуть 12-секундний уривок з пісні Тараса Петриненка «Україна».

Отож, приходьте на Михайлівську площу і отримайте насолоду від духового концерту, який дарує єдиний в Європі оркестр з 36 дзвонів, котрим диригує комп'ютер. Заразом зможете звірити свого годинника з точним українським часом.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Слово теж зброя

Першодрук тижня

Кримська дивізія Національної гвардії заснувала власну газету під назвою «Гвардієць Криму».

Ця дивізія вважається в Національній гвардії зразковою за рівнем бойової та професійної підготовки особового складу. Вона єдина запровадила спеціальну гірську підготовку військовослужбовців. Хвацькі хлопці-гвардійці —постійні учасники й переможці численних міжнародних змагань між спецпідрозділами силових структур.

Командир дивізії генерал-майор Віктор Шевченко переконаний: секрет успіху його підлеглих — у продуманій виховній роботі з особовим складом офіцерів і прапорщиків. Нова газета стане добрим порадником і помічником у цій справі, — зазначив він на презентації першого номера видання.

Крим.

Іван ГУДЗОВАТИЙ, «Голос України»

Признайся або приходь із сухарями

Дата тижня

Було це не так давно. Принаймні, на пам'яті одного покоління. Таємно вночі на квартирі закарпатського священика Йосипа Головача у присутності трьох свідків отець Іван був висвячений в єпископи-ординарії Мукачівської греко-католицької катакомбної (підпільної) єпархії.

А невдовзі до Ужгорода спеціально по цій події приїхав високий столичний чин із органів КДБ. Допит тривав в одному з номерів готелю міста.

— Слухай, Іване Івановичу, — без зайвої підготовки звернувся до єпископа гість, — ми знаємо, що тебе обрали ординарієм. Знаємо, як, де і коли. Але ти сам все опишеш з подробицями, з призвіщами ... Отож чекаю завтра із зізнанням або з сухарями.

Не треба багатої фантазії, щоб здогадатись, яку ніч провів єпископ Іван. Щоб якось прожити, священик Іван Семедій працював шофером, закінчив Львівський автодорожний технікум, займав диспетчерські та інженерні посади, але завжди залишався душпастирем.

Під ранок єпископ Іван твердо вирішив: якщо судилося йому розділити долю 137 закарпатських священиків, вивезених до Сибіру, чи прийняти мученицьку смерть єпископа Теодора Ромжі, отруєного кадебістами, то так тому й бути. Але сану свого і віри зрікатися не буде. З цим наміром і прийшов єпископ Іван уранці до високого столичного гостя.

На превеликий подив, його тоді не арештували, а лише попередили: якщо таємно збиратиме людей для служби Божої, розмова буде інша. Вітри перемін уже проникали і через Карпатські гори.

У серпні 1987 року єпископ Іван і ще 19 священиків вийшли з підпілля, а через рік греко-католицьку церкву було легалізовано. Греко-католикам повернуто їхній кафедральний собор в Ужгороді, відновлено навчання в Ужгородській духовній академії імені Теодора Ромжі, яка тимчасово розташувалася в Мукачеві. Єпархію відвідав кардинал Мирослав-Іван Любачівський, а єпископ Іван мав зустріч з папою Іваном-Павлом II. Спеціальною папською булою Іван Семедій був затверджений єпископом-ординатором єпархії.

Нині на території єпархії під опікою єпископа Івана споруджується понад 50 церков, щоб не було міжконфесійних непорозумінь. У кафедральному соборі богослужіння проводяться старослов'янською, українською й угорською мовами. Греко-католицькі віри на Закарпатті сповідує половина християн: русини, українці, угорці, румуни, словаки, чехи. І всі вони, відзначаючи 20-річчя таємного висвячення архіпастора Івана Семедія в єпископи, бажають своєму духівнику невтомно нести слово Боже мирянам та здоров'я на многая літа.

Закарпатська область.

Сергій ВЛАД, журналіст

Падає гривня — гинуть ілюзії

Розчарування тижня

ЩЕ ЗОВСІМ НЕДАВНО, захищаючи, по суті, нерівноправну угоду про економічне співробітництво до 2010 року між Україною та Росією, віце-прем'єр Сергій Тигипко зазначав, що її реалізація істотно збільшить товарооборот. Однак і без того частка Російської Федерації у зовнішньоторговельному обороті України становить не менш як 40 відсотків. Саме ця обставина нині відбиває реальний масштаб трагедії, яка розгортається на фінансових ринках обох країн.

Кожній трагедії зазвичай передує руйнація ілюзій. Спочатку ілюзій позбулися власники державних казначейських зобов'язань, тобто облігацій внутрішньої державної позики, усвідомивши, що український уряд не віднайде потрібних 600 мільйонів доларів, які треба сплатити до кінця нинішнього року. Тим паче, що приблизно на таку суму від початку девальвації рубля скоротилися валютні резерви НБУ. Потім як дим розвіялись ілюзії у «мінял», котрі спізнилися «скинути» рублі до того моменту, коли за них почали давати копійки. І нарешті — у комерційних банків, що тримали свої капітали в Російській Федерації до моменту обвалу російського рубля і відповідних санкцій Центробанку РФ. Вельми цікаво дізнатися, чи позбувся рожевих ілюзій пан Тигипко, який замість проголошення курсу на диверсифікацію зовнішньоторговельної діяльності України (можливо, за прикладом прибалтійських держав) продовжував беззастережно класти яйця в один кошик — російський.

— Те, що нині відбувається з нашими торговельними операціями, — розповідає голова ради директорів ЗАТ «Укрросс» Сергій Федоренко, — не вкладається в жодні традиційні схеми. Відвантажили росіянам партію вершкового масла, проте російські банки не перекazують кошти через падіння російського рубля до американського долара. Адже ніхто вам у Росії нині не скаже, скільки рублів — 6 чи 10 — треба буде викласти за американський долар завтра. В Україні справи не набагато кращі. Гривня стрімко девальвує. Міжбанківський ринок відмовився від торгів. На валютній біржі Нацбанк знімає заявки на закупівлю долара, ускладнює будь-якими засобами доступ на біржу, аби знизити попит на американський долар, проте зусилля марні. Комерційні банки вже почали встановлювати обмінні курси, що виходять за рамки валютного коридору. Утримати ситуацію на валютному ринку, схоже, не вдасться. Навіть за умов надання Україні кредиту від МВФ, про що, здається, на цьому тижні вели переговори Віктор Черномирдін і Леонід Кучма з Мішелем Камдессю. До кінця року перший транш кредиту в такому разі становитиме щонайбільше 250 мільйонів доларів, але попит на американський долар, як засвідчили торги цього тижня, значно перевищує згадану суму. До того ж не забуваймо, що МВФ — це не бездонна діжка. Після надання позик Південній Кореї, Таїланду, Росії ліквідність МВФ, подейкують, уже скоротилася до 30 відсотків. А це найнижчий рівень за всі повоєнні часи.

Олег БОНДАР, *журналіст*

Чи здатна вижити економіка України, якщо завжди є ложка дьогтю?

Скандал

***УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА** України «Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності» від 23 липня цього року підприємці вважають прийнятним і, мало того, — необхідним. Адже він по суті своїй перешкоджає чиновнику втручатися у фінансово-господарську діяльність підприємства, що й було чи не основним гальмом їхнього розвитку. Але й цього разу не обійшлося без ложки дьогтю.*

Одним своїм пунктом указ Президента перекреслює всі добрі наміри і фактично зводить нанівець широкомасштабну державну акцію на підтримку вітчизняного товаровиробника. Не виключено, що у процесі розвитку цей невеличкий пунктик взагалі поставить хрест на вітчизняному товаровиробництві.

Що за пункт такий? Цитую п. 12: «Товари (продукція), крім продуктів харчування, якість та відповідність яких підтверджена сертифікатами, що видані за межами України, згідно з міжнародними стандартами, не потребують повторної сертифікації в Україні. Перелік міжнародних стандартів визначається Кабінетом міністрів України».

Зовні все виглядає начебто цілком пристойно. Але в тім то й річ, що тільки зовні. А по суті своїй процитовані рядки відкривають широку дорогу в Україну імпортній продукції сумнівної якості і з сумнівними сертифікатами (адже країни-імпортери сертифікують її самі), а державні контролюючі органи позбавляються будь-якого права на її перевірку. Абсурд? Кажуть, що все, що робиться, комусь вигідно. Тож варто замислитися: кому вигідно задавити українського товаровиробника? Хоча, цілком можливо, що процитований пункт указу і не є цілеспрямованою диверсією. Просто, хтось десь недогледів... Але факт лишається фактом.

— Будь-який закон чи указ можна вважати законним лише в тому разі, якщо він справедливий для всіх, —прокоментував указ Президента народний депутат України Сергій Пересунько. — Тут же ми бачимо явне надання пріоритету зарубіжним товаровиробникам...

Сергій Пересунько припускає, що названий указ цілком може стати приводом для чергового парламентського скандалу. В усякому разі, він готує з цього приводу депутатський запит до Голови Верховної Ради, а також через фракцію соціал-демократів (об'єднаних), до якої входить, домагатиметься обговорення указу на сесії Верховної Ради.

Головний інженер, перший заступник голови правління найбільшого на Кіровоградщині підприємства ВАТ «Червона Зірка» Валерій Стражніков переконаний, що коли пункт 12 указу Президента України залишиться без змін, українському машинобудуванню та й сільському господарству взагалі буде завдано непоправної шкоди. І справа не тільки в конкуренції. Українська продукція, на його думку, цілком конкурентоспроможна. І до того ж удвічі дешевша.

— Річ в тім, — каже він, — що у будь-якої держави своя агротехнологія, яка враховує все: і грунти, і кліматичні умови, і особливості рослинництва. Під цю агротехнологію протягом багатьох десятиліть створювалася система машин, починаючи від трактора і т. д. До того ж, для кожної кліматичної зони — особлива. Тепер у цю агротехнологію починає влізати зарубіжна техніка. І дуже часто, коли закуповується вона за кордоном (не казатиму, кому це вигідно), то не вписується у нашу агротехнологію. Візьмемо для прикладу трактор «Джон Дір». Красивий, потужний. Але він не агрегатується з нашою сільськогосподарською технікою. Тож, щоб його задіяти, необхідно заразом купувати весь комплект техніки, для якої цей трактор створювався. Отже, це вже шкодить нашим інтересам.

Але підемо далі. Втручання в агрокультуру тягне за собою безліч інших негативних наслідків. Нам намагаються нав'язати безполицеву систему землеробства. І при цьому абсолютно не береться до уваги, що у нас зовсім інші грунти. А ця система вимагає відповідних гербіцидів, які також виготовляються лише за кордоном, дуже дорого коштують, і без яких наші поля перетворяться в поля бур'янів, а не зернових культур. Тож і виходить, що купивши один трактор, ми вже стаємо повністю залежними... До виходу указу Президента у нас був орган, що сертифікував сільськогосподарську техніку, яка йшла на наш ринок —Український центр випробувань техніки. Він перевіряв, наскільки техніка придатна до наших умов, екологічно безпечна тощо. Тепер уже усі бар'єри знято...

Зважаючи на те, що пункт 12 указу Президента стосується безпосередньо питань сертифікації, я попросив прокоментувати його начальника Кіровоградського центру стандартизації, метрології і сертифікації Анатолія Шевченка.

— Зміст пункту 12 не стосується питань дерегуляції підприємницької діяльності і випадає з загального контексту указу Президента України, — зазначив він. — По суті цей пункт встановлює нічим не обгрунтовані переваги імпортерам. В умовах економічної кризи це призведе до погіршення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, поставить українського виробника в нерівні умови по відношенню до імпортера, завдасть непоправної шкоди національним економічним інтересам. Цей пункт суперечить проголошеному Президентом України і Кабінетом міністрів України курсу на підтримку вітчизняного виробника. Подібні спроби відмінити сертифікацію в Україні мали місце в 1996 і 1997 роках при наданні Україні другого траншу Світового банку на постприватизаційний розвиток підприємств. Лише єдина державна позиція міністерств, відомств, громадських організацій, народних депутатів Верховної Ради минулого скликання, що грунтувалася на забезпеченні національних економічних інтересів, суверенітету держави унеможливила прийняття цього згубного рішення. Вимоги пункту 12 указу, крім того, суперечать пунктам одинадцяти законів України, не відповідають наявній міжнародній практиці щодо процедур визнання, котрі базуються на принципах рівноправності та взаємності. Зокрема, стаття 6 Угоди про технічні бар'єри в торгівлі ГАТТ/СОТ, до якої має приєднатися Україна, проголошує принципи укладання двосторонніх угод про взаємне визнання. Так, наприклад, США і ЄС в 1997 році уклали таку угоду. Україна також уклала більш як 15 міжурядових угод про взаємне визнання з торговими партнерами. Тож прийняття цього пункту повністю дезавуює укладені угоди і ставить країни, з якими їх укладено, в принизливе становище. Це завдасть значної шкоди іміджу держави... Зі змісту пункту 12 указу Президента випливає визнання сертифікатів постачальника, які він сам видає. Це призведе до певної втрати контролю за якістю і безпечністю продукції, що імпортується в Україну, унеможливить виконання державою функцій щодо захисту прав українських громадян на споживання безпечної якісної продукції відповідно до положень Конституції України...

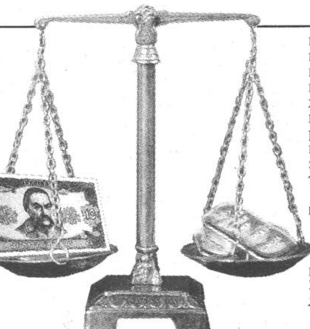
Кіровоград.

Актуальне інтерв'ю

Як перемогти інфляцію в окремо взятій квартирі

***НА ВАЛЮТНИЙ** ринок України прийшов банківський метал. Це —золото, срібло, платина і паладій, доведені до найвищих проб, з сертифікатами якості. Першим до практичної роботи з клієнтами приступив один з десяти найбільших банків України — АКБ «Правекс-Банк».*

На запитання кореспондента ДІНАУ відповідає начальник відділу банку по роботі з банківськими металами Юрій ТОПТИГІН.

— Чим, крім бажання розширити сферу надання банківських послуг, викликана необхідність початку операцій з банківськими металами в АКБ «Правекс-Банк»?

— Передусім загальною фінансовою кризою в Україні, Росії, від якої ми надзвичайно залежимо, і в усьому світі. Подруге, падінням по відношенню до американського долара, німецької марки, японської єни, кризою економік держав Південно-Східної Азії. По-третє, інфляцією довіри до долара, багатомільярдні вливання якого в «пісок» економік Росії, Індонезії та інших країн, а також великий дефіцит платіжного балансу США (наприклад, тільки з Китаю до США ввезено за рік товарів більш як на 50 млрд. доларів, а вивезено товарів у 20 разів менше) жодною мірою не сприяють збільшенню нашої довіри до чужої валюти. І, нарешті, необхідністю поступового витіснення іноземної валюти з території України.

— Тобто ви стверджуєте, що навіть на зовнішньо благополучному тлі падіння інших валют по відношенню до долара, він також зазнає інфляції?

— Безумовно, інфляція долара дуже добре помітна не тільки за зростанням споживчих цін у доларах, а й за його вартістю. За період 1970 — 1980 рр. ціна золота зросла більш як у 10 разів. У 80-90-х рр. ціни на цей метал «плавали», піднімаючись до 14 доларів за 1 гр. у 1988 р. і знижуючись до 9,5 долара в 1998 році. До того ж, деяке зниження ціни на золото з лишком перекривається більш ніж триразовим зростанням ціни іншого банківського металу — паладію, що перевищив за ціною золото. Друкований верстат виготовляє долари давно вже не стільки для США, скільки на експорт. Експерти США оцінюють кількість фальшивок, які гуляють по країнах Східної Європи та СНД, мільярдами. Будь-який банк України, у тому числі й наш, має цілі фоліанти зведень про фальшивки найвищої якості.

— То що заслуговує на довіру? Гривня, долар чи банківський метал?

— Гривні довіряти треба, але переконувати себе в цьому дедалі важче. Доларові довіряти з метою захисту заощаджень від інфляції я б не став. Накопичуючи «зелені», ми фактично інвестуємо Росію, Індонезію та інші країни, де добре вміють витрачати чужі гроші, абсурдно стверджуючи, що «фінансову кризу подолано, оскільки ми брали у борг!». Та не довіряти банківським металам, які ніколи з часів фараонів і до наших днів не знецінювалися, може тільки неосвічена людина.

— Наскільки вигідні такі операції клієнтові?

— Ми виходимо з необхідності комплексного обслуговування клієнта — від пенсіонера до промислового велета. Пенсіонеру ми запропонуємо купити у нього ювелірні вироби за вищими цінами, ніж у скупці, можемо видати позику під заставу його дорогоцінних металів на вигідніших умовах, ніж у ломбардах, можемо через своїх партнерів виставити ці ювелірні вироби на комісійний продаж, розмістити на зберігання. Можемо вкласти його скромні заощадження у зливки банківських металів, щоб повністю зберегти гроші від інфляції.

— Скільки ж зливків можна купити за пенсію у 50 гривень?

— Найдоступніший за ціною банківський метал — срібло. Нині за прейскурантом АКБ «Правекс-Банк» один грам цього металу коштує 43 копійки. За 100-грамовий зливок необхідно заплатити всього 43 гривні.

— Але тримати зливки вдома — небезпечно.

— Не страшніше, ніж гроші у «панчосі», які можуть також викрасти, чи погризти миші, чи згоріти. Але якщо ви хочете повністю захистити себе — зберігайте свої зливки у банку.

— І скільки коштуватиме зберігання?

— Наші тарифи доступні: від 1 грн. за день. А для тих клієнтів, які купують банківські метали у нас, ми зберігаємо їх взагалі безплатно, до того ж за кожний повний рік зберігання виплатимо клієнту ще 2 відсотки від вартості.

— А якщо терміново будуть необхідні гроші, у який спосіб можна реалізувати ці зливки?

— Зливки — це і є гроші, валюта, причому найтвердіша і вільно конвертована. Природно, банк завжди готовий зробити обмінну операцію, тобто купити зливки. Це операція, що широко практикується в світі: гроші–метал–гроші. Багато літніх людей ще пам'ятають ситуацію часів ходіння золотого червінця і срібних монет. Можна також здати зливки у скупку, але ціна в цьому випадку буде дещо занижена.

— Юрію Костянтиновичу, а що таке реальна ціна, хто її встановлює, яка маржа (різниця) обмінних операцій на прикладі того ж срібного зливка за 43 грн.?

— Операції з банківськими металами поділяються на оптові і роздрібні. Оптові ціни найнижчі і вони встановлюються щодня на торгах уповноважених бірж світу (Лондонської, Амстердамської, Нью-Йоркської та інших). Наша УМВБ також планує невдовзі розпочати подібні торги. Роздрібні ціни вищі за оптові, причому, тим вищі, чим менші розміри зливка, тобто маленькі зливки оцінюються дорожче за 1 грам. Наприклад, 16 червня золотий зливок «китайська панда» в 3,11 грама продавали за 48,2 долара, а купували за 39,2. Аналогічно, золотий зливок «американський орел» — продаж 35,3 долара, купівля 32,3, тобто різниця становить 10-30 відсотків. У нас попервах різниця купівлі-продажу буде дещо більшою, а ринкові механізми відрегулюють її до загальноприйнятої. До речі, економія на інфляційних втратах в Україні перекриває маржу за 2-3 місяці, а також у світових цінах. Наприклад, за 15 днів (з 16 по 31 липня) ціна однієї унції срібла зросла на 22 центи, отже, 100-грамовий зливок срібла «став важчим» з 43 гривень більш як на 1 гривню.

— А що «Правекс-Банк» може запропонувати промисловим велетам і просто юридичним особам?

— Кредит під заставу чи пряму купівлю дорогоцінних металів, які є у них. Це можуть бути каталізатори, технологічний посуд, відходи електронної промисловості, неліквіди з компонентами дорогоцінних металів тощо. Тобто будь-яка сировина для виготовлення банківських металів.

Що це може дати клієнту банку, поясню на прикладі. Один з гірничо-металургійних комбінатів Дніпропетровщини «просидів» на більш як 500 кілограмах паладію сім років, перебуваючи, при цьому, у надзвичайно скрутному фінансовому становищі. Вартість цього паладію становить нині, за цінами Амстердамської біржі, понад 5 млн. доларів. Розмістивши цей метал у банку під мінімальні 2 відсотки річних, підприємство отримало б за 7 років 700.000 доларів прибутку. Не меншу суму отримав би і банк, а на економіку України працювали б додатково 5 млн. доларів.

Валерій ШЕПТУХА, журналіст

Зірка удачі «Краснолиманської»

(Початок на 1-й стор.).

Лідерство у них у крові

Від самого початку нова шахта заявила про себе на повний голос. Уже в 1961-му — на два роки раніше, ніж передбачено — було видобуто перший мільйон тонн вугілля, у квітні 1964-го (також набагато випередивши розрахунки) освоюють проектну потужність, після чого 4000 тонн на добу стає для колективу нормою. Перший всесоюзний рекорд видобутку в 110 тисяч тонн за місяць установлено 1967 року. За ним одразу іде світовий — з одного вибою піднято на-гора 150 тисяч тонн за місяць. Мільйон тонн за рік з однієї лави добула бригада робітників очисного вибою Володимира Ігнатьєва у 1980-му. Серед найвищих досягнень, які, либонь, так і залишаться неперевершеними, — 3 мільйони 125 тисяч тонн, видобуті у найзорянішому 1987-му, і фантастична як на сьогоднішні часи продуктивність праці — 91 тонна за місяць на одного робітника.

Тоді тут постійно відбувалися всесоюзні школи передового досвіду, сюди приїздили запозичити досвід болгари й поляки, румуни, чехи і словаки, бували колеги з Англії і Франції, Індії та Марокко, і навіть японська мова, траплялося, лунала на «Краснолиманській». Більш як 80 делегацій з багатьох країн світу протоптали сюди доріжку.

Усе йшло, здавалося б, чудово — високий видобуток і відповідна заробітна плата, перехідні прапори і сяючі ордени, почесні звання і гучна слава... А потім сталося те, що й в усій країні.

Невідомо, скільки б воно тривало і чим би скінчилося, якби до керівництва не став новий директор — Зіновій Григорович Пастернак. Не одразу й не раптом припинилося падіння, надто глибокі рани було завдано протягом чотирьох років загального безладдя. Та вже на кінець 1994-го шахта знову зажила слави мільйонера — 1074 тисячі тонн вугілля за підсумками року відвантажили гірники споживачам. Це був чи не найважчий мільйон за всю попередню історію підприємства.

І знов яскраво засяяла зірка на шахтному копрі, і знову безперервним, стрімким потоком ринуло чорне золото «Краснолиманської». До речі, зірка ця, хто б там що про неї не думав, — символ нев'янучої шахтарської доблесті, наполегливості в праці, високих виробничих показників. Горить зірка — значить, жива і процвітає шахта, а отже, й завтра буде день. 1995 року на дошці показників з'явилася цифра 1,6 млн. тонн. Наступного року до неї додалися ще три десятих. А два мільйони триста тисяч тонн вугілля, видані торік, дорівнюють видобутку шести середніх шахт (і це в наші часи!), продуктивність праці становила 45 тонн за місяць на одного робітника.

Не знижують темпи і цього, ювілейного для шахти, року. Перший мільйон, як і торік, завершено в середині липня. Середньомісячне навантаження на одного робітника у липні становило 56,6 тонни вугілля, що майже втроє перевищує середньогалузевий показник (19,6 тонни). Всього за рік тут планують видобути не менш як 2,5 мільйона тонн — і це цілком реально.

Свіжий струмінь

До керівництва «Краснолиманською» Зіновій Пастернак прийшов 14 липня 1994 року. Прийшов не новачком. Одразу після інституту попрацював маркшейдером, п'ять років був головним інженером «Краснолиманської», перед тим протягом такого самого часу, на такій самій посаді — на сусідній шахті «Червоноармійська-Західна». Гірничу справу знає досконало, не з чуток обізнаний з гірничо-геологічними умовами підприємства, з його колективом, має чималий досвід роботи з людьми.

Нині Зіновію Григоровичу 49 років, родом він з Тернопільщини, 1971 року закінчив Дніпропетровський гірничий інститут. З таким самим успіхом, вважає, міг би стати й металургом, і будівельником, і скрізь би в нього виходило, бо, за його власними словами, працювати погано він не вміє. З ким тільки доводилося розмовляти, всі — від працівника міністерства до робітника очисного вибою і нянечки в дитячому садку — відзначають його глибокий аналітичний розум, уміння бачити на кілька ходів уперед, доскіпливо прораховувати і приймати єдино вірні рішення, вільно орієнтуватися в умовах зародження ринкових відносин, пристосовуватися до жорстких вимог ринку, керувати великим колективом, особисту ретельність і сувору самодисципліну і ще безліч рис, без яких сьогодні не може відбутися керівник.

Починати доводилося з елементарного: дисципліни, видавання нарядів, приймання звітів про їх виконання, дбайливого ставлення до техніки й обладнання. На підприємстві відродився, зокрема, рух за повторне використання матеріалів, про який в інших місцях уже давно забули. Тут найнижчі в галузі затрати, у тому числі й енергетичні, на видобуту тонну вугілля.

Директор підібрав команду однодумців, керівників вищої й середньої ланок, здатних по-новому мислити і працювати в нових умовах. А кожен з команди зумів налаштувати свою ділянку, службу на граничний ритм і підтримувати його щомісяця, щогодини.

Часто цікавляться, що головне на шляху до успіху підприємства? По-перше, починає перераховувати З. Пастернак, грамотний інженерний підхід до підготовки очисного вибою, підбір техніки і технології, по-

друге, на якнайвищий рівень має бути піднято технологічну і трудову дисципліну. Та ніяка найсуворіша дисципліна не дасть бажаного результату, якщо людям не буде при цьому створено нормальні умови для виконання поставленого завдання. Отож, дивись, як то кажуть, пункт перший. І по-третє, продовжує Зіновій Григорович, за час самостійності краснолиманці переконалися в тому, що їхнє матеріальне становище напряму залежить від ставлення до праці. Високі показники — висока оплата праці. Причому за своєчасністю виплати зарплати тут стежать особливо прискіпливо — на підприємстві нема заборгованості ані з зарплати, ані з регресних позовів. Схема проста: підвищуючи обсяг добування і продуктивність праці, шахта заробляє більше коштів.

До речі, про самостійність. Шахта раніше входила до складу виробничого об'єднання «Червоноармійськвугілля». Та часто-густо траплялося так, що гроші, зароблені «Краснолиманською», йшли у спільний котел і ділилися на всіх. Отримували й ті, хто добре працює, і ті, в кого справи не блискучі. До честі об'єднання, тут вирішили надати певну самостійність вугільним підприємствам, виділивши їм рахунки. Але цей, загалом розумний, крок ще не розв'язував усіх проблем. І в листопаді 95-го, за наполяганням Пастернака, Мінвуглепром видав наказ про вихід «Краснолиманської» з об'єднання, а наступним наказом їй було визначено статус однойменного акціонерного товариства. Але директор пішов далі. Невдовзі він реалізував давню мрію про створення державної холдингової компанії «Шахта «Краснолиманська», до якої, крім шахти, увійшла ще й збагачувальна фабрика. Це дало можливість працювати на кінцевий результат, ДХК випускає тепер два види концентратів — коксовий та енергетичний. Споживач першого з них — металургійна промисловість, другого — теплоелектростанції. Продукція висоякісна, за вартістю вона значно дорожча за так звану вугільну масу, її відпускають споживачам лише після попередньої оплати. Якщо гроші надійшли, скажімо, до 16 години, то о 18-й починають відвантажувати.

Краснолиманці ще нікого не підводили.

Щоправда, й тут не обходиться без казусів. У постійних боржниках перед холдинговою компанією ходять енергетики, посилаючися на відсутність коштів і на те, що вугільники, мовляв, також завинили у цьому, не розраховуючись вчасно за спожиту енергію. Та при чому тут «Краснолиманська», котра вже давно нікому й нічого не винна, а скоріше навпаки, сама багатьох виручає? Саме тому Пастернак небезпідставно вважає, що до холдингової компанії мають входити також і коксохімічний, і металургійний заводи, і електростанція. Таке об'єднання, на їх думку, найбільш життєздатне, відпадає проблема неплатежів, а люди, що працюватимуть в ньому, не матимуть проблем з одержанням заробітної плати. Самостійність для директора та його команди — не самоціль, це крок на шляху до ринкових відносин. Поки що немає готових рецептів і рекомендацій, як треба діяти в нових умовах. Тому доводиться шукати його власними силами, набиваючи при цьому гулі й заробляючи синці.

Зусилля колективу та його керівників щодо стабілізації роботи підприємства не залишилися непоміченими. Генеральний директор — голова правління ДХК «Шахта «Краснолиманська» академік Української технологічної академії Зіновій Григорович Пастернак торік удостоєний відзнаки Президента України — ордена «За заслуги» III ступеня, а за підсумками 1996 року він став переможцем конкурсу «СНД: директор року». До речі, в цьому престижному конкурсі брали участь керівники підприємств, акціонерних товариств, компаній, фірм практично всіх країн СНД і всіх галузей промисловості, але цікаво, що серед ста «директорів року» лише він єдиний — директор шахти.

Третя молодість шахти

Перше вугілля на «Краснолиманській» добували комбайном «Донбас». А потім шахта практично стала випробувальним полігоном для нової вуглевидобувної і прохідницької техніки. Саме тут перше «хрещення» пройшов механізований комплекс КМ-87, який ось уже 34 роки вірою і правдою служить гірникам усіх регіонів.

Потім був на випробуванні комбайн ГШ-68, інша високопродуктивна техніка.

І надалі питанням технічного оснащення виробництва завжди приділяли першочергову увагу. Підвищений інтерес до проблеми пояснюється також зміною гірничо-геологічних умов виконання робіт. Нині доводиться працювати на великих глибинах (більш як 900 метрів), застосовувана технологія безнішового виймання вугілля вимагає проходження гірничих виробок вищим перерізом. З цією метою придбано два комбайни 4-пп-2м, передбачено ввести в роботу виймальний комбайн РКУ-10.

З. Пастернак прийшов до керівництва, коли видобування впало до 34 тонн вугілля на місяць, тобто практично до однієї тисячі тонн на добу, а тепер за добу видобувають 8800 тонн. Ніякого дива не сталося — просто від самого початку наголос було зроблено на технічне переозброєння, реконструкцію і капітальний ремонт як гірничих виробок, так і гірничо-шахтного обладнання. Придбано, зокрема, два комплекси ЗКД-90, комплекс КМ-88, конвеєр СП-301, інші машини й обладнання, причому здебільшого вітчизняні.

Тут застосовують виймальні комплекси Дружківського машзаводу, освоюють прохідницький комбайн ясинуватських машинобудівників, конвеєри Краснолуцького і Харківського машзаводів. Та предмет особливої гордості — введений наприкінці минулого року вентилятор головного провітрювання ВЦЦ-47У. Точний інженерний розрахунок, ентузіазм виконавців, вважає Пастернак, дозволили зробити неможливе, тому його пуск слід розглядати як подію не тільки в житті даного колективу, а й усієї вугільної промисловості України.

Попри відносну молодість, шахта, відмінно працюючи, значною мірою достроково вичерпала відведені їй промислові запаси. Тому й було прийнято рішення про спорудження нового блока, що відкриває перспективу до 38 мільйонів тонн вугілля. Роботи в цьому напрямі йдуть на повний хід. Держава, звичайно, грошей на це не має, доводиться сподіватися на власні сили. Та справа посувається, і недаремне здійснювану нині реконструкцію гірники називають третьою молодістю шахти.

Люди, які оживляють каміння

Кам'яне вугілля, мабуть, так би й залишилося кам'яним, якби не доклали до нього сили своїх рук і сердець люди. За сорок років шахта пережила вже принаймні два людських покоління. Нині середній вік її працівників — 37 років. Та надпланові мільйони тонн — заслуга не тільки видобувників і прохідників. Успіх по праву поділяють і працівники шахтного транспорту, підйомних установок, електромеханічної служби, водовідливу, служби охорони праці і багато інших. Приміром, колектив скіпового комплексу та його начальник Микола Ємельянов, машиніст підйому Зоя Ткач — вона стала першою жінкою у вугільній промисловості, якій присвоєно звання Заслуженого шахтаря України.

Вміло керує дільницею ремонту вибійного обладнання Микола Заварза. А бригадир гірничоробітників очисного вибою шостої добувної дільниці Михайло Гордовенко, ланкові В'ячеслав Зайцев, Віктор Скакунов, Василь Звагольський, бригадири прохідників Володимир Поворозник і Олександр Сурін, ланкові прохідки Олександр Голоднюк, Юрій Тужанський, Віктор Михайличенко... Їх портрети і портрети багатьох їхніх товаришів — на Дошці пошани, що поряд з адміністративно-побутовим комплексом шахти. Все навколо сяє чистотою і охайністю. ДХК утримує чотири дитячі садки, одному з яких цими днями також виповнилося 40 років, інші об'єкти соціальної сфери, нещодавно здано в експлуатацію житловий будинок для шахтарів.

До бюджету міста Червоноармійська, на території якого розташована шахта, протягом семи місяців поточного року надійшло 8 мільйонів 952 тисячі гривень, з них 8 мільйонів 144 тисячі — від «Краснолиманської».

Якість і сервіс

У кабінеті директора — справжня колекція престижних міжнародних нагород. Золота зірка Європейського центру ринкових досліджень — особлива. За всю історію цієї організації такої нагороди вперше удостоєно шахту. У сертифікаті нагородження вказано, що шахту «Краснолиманську» в надзвичайно складних нестабільних умовах переходу до ринкових відносин визнано кращою у сфері керування виробництвом, технічному переозброєнні, а також за підсумками роботи щодо завоювання престижу на європейському ринку.

1997 року на бізнес-форумі в Тель-Авіві «Краснолиманську» було удостоєно ще однієї нагороди — за маркетинг.

9 березня поточного року в Женеві відбулося чергове вручення нагород за найкращу торгову марку, що його проводить Міжнародний клуб лідерів торгівлі. Це підприємства й фірми найрізноманітніших галузей, об'єднані єдиним девізом: «Якість і сервіс!»

А зовсім недавно Зіновій Григорович повернувся із США з десятим золотим призом «За якість». Золотий приз Америки, за загальним визнанням, є одним з найпрестижніших, присуджуваних на міжнародному рівні підприємствам і компаніям п'яти континентів.

Отакі оцінки в шахти за роботу. Тому віримо, що не згасне вона, зірка удачі «Краснолиманської», яскраво світитиме і в наступні ювілеї.

Зі святом вас, дарувальники тепла і світла!

Донецька область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

«Голосувала» не жінка. Білявенький, аж наче вигорілий на літньому сонці хлопчик років восьми ступив крок назустріч, випростав худеньку ручку. Скільки простояв він тут, на перехресті доріг, де жодного дерева, щоб сховатися в тінь, а лиш палюча спека?

Загальмував, відчинив дверцята автомашини.

— Сідайте.

— А ви куди? — це вже запитала жінка, молода і вродлива, та, як здалося, із затаєним смутком у великих голубих очах. Почувши відповідь, додала: — Нам це підходить. Тільки ось заплатити нічим. Я ж не зупиняла, це він... Години зо дві вже стоїмо, геть спікся. Сюди добрі люди довезли, а далі — хоч пішки. Так не близько ж...

— Ніякої плати не треба. Сідайте — та й поїдемо.

НАЙМИТИ

Дедалі більше в нас людей такої «професії». А чи на цивілізованих засадах?

Всілися на задньому сидінні. Хлопчик одразу припав голівкою до жінчиного плеча.

— Синок?

— Авжеж.

Помовчали хвилину-другу.

— На такій спеці, певно, пити захотіли? Отам є пляшка води, візьміть, — запропонував.

— Ой, що ви, — запротестувала жінка. Не треба, й так велика дяка.

Та хлопчик, бачу в дзеркало, весь аж стрепенувся, глянув благально на матір. Зупинив машину, сам узяв пляшку мінералки, відкрив:

— Пийте ось, хоч і всю.

Поїхали далі. У дзеркало ж бачу, як жадібно ковтає дитина воду. Випив з півпляшки, подає матері. А та, видно, не наважиться. Аж як настійливо запросив ще і ще раз, таки зробила кілька ковтків.

— Ой, велике спасибі. А то вже почали запалюватися.

— Навіщо ж у таку спеку — в дорогу? Та ще з дитиною?

— Мусили. З райцентрівської лікарні Василька забирала. Захворів він був у мене, — ніжно погладила солом'яну голівку. — Напікся, певно, на тій плантації.

— На якій такій плантації? — не зрозумів.

Жінка трохи помовчала, ніби вагаючись, а потім таки повідала:

— Не місцеві ми, з Прикарпаття. А тут — у наймах. З весни, як тільки пора просапки настала. Й до осені, як урожай зберемо.

Не знаю, чи то поділа моя прихильність до подорожніх, а чи просто жінці захотілося виговоритися перед першим стрічним, щоб якось облегшити душу, та слово за слово — і вимальовалася невесела картина життя-буття Оксани (так назвалася жінка) та її сина Василька, якому, з'ясувалося, не вісім, а вже «цілих дев'ять» (сам так сказав) років.

З роботою в їхніх краях завжди було сутужно, а в невеликому селищі, де мешкали, — тим паче. У сім'ї батьків у нестатках, вважай, зараджувалась жила. Легше стало, як побралася з Михайлом. Майстер-будівельник, він щороку їздив до Москви на заробітки — привозив і грошей, і гостинців. Та якось щось там обвалилося, забило Михайлові голову й поперек — самотужки і додому не зміг добратися, товариш привіз. А через півроку чоловіка не стало. Не стало й коштів на прожиття. Набідувалася з малим Васильком доволі. А як сповнилося йому шість рочків, так і почала, за порадою земляків, їздити сюди, на Одещину. В найми. То два роки працювала на корейця-орендатора, цибулю вирощувала і збирала. Тяжко, ой, як тяжко було. Харч — аби тільки з голоду не вмерли, а вираховував за нього з платні хто-зна за якими мірками, в тім числі за Василька, як за дорослого. Розрахунок — аж у кінці сезону, не грішми, а тією ж цибулею. Потім ще тиждень на трасі доводилося її продавати, ночувати з малим та подругами просто неба, щоб на виручені гроші додому дістатися. До того ж, господар усе прихильності домагався, тільки Василько, з яким спала в курені в обнімку, і виручав.

А оце вперше, за порадою добрих людей, найнялася до фермера. Цей совісніший. Хоча теж не з медом. Навесні ночами в наметі було холодно, напереживалася, як би Василько геть не застудився, все собою зігрівала. Восени, певно, так само буде. Робота — з досвітку до смерку на огірках, на помідорах, на баштані. Вихідний — тільки в неділю. Та й у ті здебільшого працюємо, за додаткову плату, каже господар, бо куди подітися — живемо в степу?

— У місто з'їздили б, не так уже й далеко, автобуси трасою ходять. Чи на лиман, на море — хай би син потішився, і самі відпочили б.

— Еге. За які гроші?

— Так хазяїн щось платить?

— Тільки в кінці сезону — домовленість така. Як надбає грошей за продукцію. Обіцяв, що гривень по 80 на місяць стане. Це — після вирахування плати за харч. Будемо, отож, куди багатшими, ніж в отого корейця: гривень 400 перепаде. Не знаю, правда, чи ще не вирахує з них за Василька: за харчування нібито не намірюється — дружина фермерова заступилася, каже, скільки воно там з'їдає. А ось за лікування... Коли давав трохи грошей на ліки, на те та се, необхідне в лікарні, то був невдоволений: я його, каже, не наймав. Та Василько ж не ледарює, теж у чомусь підсобляє: то дровець для кабиці назбирає, а тепер ось, як урожай дозрів, збирає й огірки, й помідори. Без оплати.

Василько і своє, засміявшись, вставив:

— Еге ж, одне до відра, а одне до рота.

— От уже не любить, коли його хвалять, —пригорнула Оксана хлопчика до себе.

Трохи помовчали. Потім запитую:

— Ну, а харчі які?

— Гріх скаржитися. Хліб завжди є. Вранці та ввечері — картопля, каша. Та ще компот чи фрукти. В обід —борщ або суп. Та ще, само собою, овочі під рукою. М'ясо, правда, тільки по неділях. Та й то віднедавна, за наполяганням Наталки, фермерової дружини. Добра душа. Сама варить нам. І Василькові завжди щось смачненьке підклада.

— І Петрикові теж, — подав голос хлопчик, що вже був закуняв.

— Це якому ж Петрикові?

— А в нас у бригаді ще одна мати з дитиною —Тамара. Землячка наша. Загалом нас із селища тут 11 жінок та дівчат. А з дітьми — двоє. Тільки Петрик менший від Василька на два рочки.

— Ще зовсім пацан, — це вже Василько. — Я його захищаю.

— Це ж від кого?

— Від собак, які до нас унадилися. А то прийшли хлопці із села, почали грудям кидатись і наймитами обзивати.

Мати тут же насварила:

— Ану замовкни. Ніхто тебе не обзивав. Та й дядько Микола наказав, щоб вони більше не з'являлися...

— А спеціальність якусь маєте? — запитую по хвилині Оксану.

— Кому вона зараз потрібна, ота моя спеціальність? Медсестра я. Кілька років попрацювала після училища, а потім скорочення. Та й з оплатою праці тим, хто в нашій селищній лікарні залишився, дуже сутужно...

— Додому, значить, десь аж у жовтні?

— Мабуть, що так.

— А як же зі школою для Василька?

— Проблема. Минулої осені теж запізнився, навесні раніше, ніж можна було, зі школи забрала. Не знаю навіть, чи зарахували йому другий клас, чи ні. Приїдемо — розберемося.

— Та ти, мамцю, не хвилюйся. Наздожену. Ти тільки мені черевики й книжки, як обіцяла, купи, — заспокоїв Василько.

Зліва наближалася лісосмуга, до якої рядочком прилаштувалися курені. А ще далі поралися на помідорній плантації жінки — урожай збирали.

— Ото і є наше пристанище, — мовила Оксана.

Зупинив автомобіля, подав Василькові руку:

— Бувай здоровий та щасливий, козаче! —підбадьорив.

— І вам щастя за доброту вашу, — відказала, усміхаючись, Оксана, в очах якої, здалося мені, блиснули сльози.

Постояв ще якусь хвилину-другу, дивлячись услід матері й дитині. Згадалася раптом розповідь давнього знайомого, сільського механізатора, який не так давно їздив за наймом на роботу до німецького бауера. Працював на різних роботах теж від зорі до зорі, з одним вихідним на тиждень. Оце й уся, певно, схожість. Мешкав у будинку господаря, де міські побутові умови. Харчувався за одним столом з його сім'єю. Щось м'ясне готували щодня, як щодня й пивом пригощали. Все те —коштом хазяїна. Частка зарплати, на поточні витрати, — щотижня. Як розрахувався бауер за півроку роботи остаточно, то допоміг придбати автомобіля. На ньому й приїхав додому. Потім написав листа бауерові, щоб і сина на роботу найняв — тому теж автомобіля закортіло. І нових меблів до хати, що їх батько, на зароблене там же, собі придбав.

... Вже кілька тижнів минуло від тієї випадкової зустрічі на спекотному шляху, а перед очима нема-нема та й постане струнка жінка з біляветеньким хлопчиком, що віддаляються в напрямку наметового поселення на краю помідорної плантації. Такі поселення тепер можна уздріти в південних степах дуже часто. Скільки ж у них отих бідолашних, що їх погнала з дому у далекі мандри за куснем хліба нужда? Сотні? Тисячі? Достеменно ніхто не скаже. Бо беруть наймитів на роботу, як правило, без оформлення документів, а отже — і без будь-яких прав: на справедливу оплату праці, на відпочинок, на нормальне харчування, на матеріальну підтримку, нарешті, у разі хвороби. Приїжджі стають, по суті, рабами, стосунки з ними будуються не на законах, а на забаганках хазяїв. І все ж, перезимувавши вдома зиму на мізерні, зароблені каторжною працею гроші, весняної днини вони знову налаштовуються на далекі мандри, нерідко з дітьми....

Які цинічні на цьому тлі балачки про якісь там буцімто позитивні зміни в економіці, в соціальній політиці держави! Чому, чому ота держава для таких, як Василько, як Петрик, що змалку пізнають гірку долю наймита, не турботлива мати, а зла мачуха? І доки це триватиме?

Олексій КАВУН, «Голос України»

Скільки треба дати чиновникам за намальовані двері?

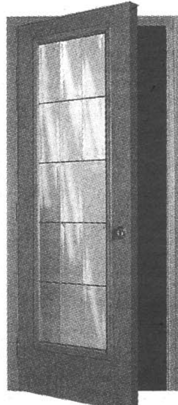
За листом читача

НА ЧОМУ можуть спіткнутися на самому початку ті, хто вирішив стати підприємцем? Повчальною може бути ось ця історія, що змусила звернутися до житомирського корпункту «ГУ» Ольгу МАТВЄЄВУ.

Вона працює начальником проектно-конструкторського бюро заводу «Електровимірювач». Колись це підприємство було символом процвітання, а нині його назва стала синонімом крайньої скрути. У виданій заводом чековій книжці записана якась сума — а що з того? Ольга Михайлівна розуміє: сподіватися на виплату тих грошей, які їй заборгувало підприємство, — це все одно, що жити вірою в повернення вкладів громадянам.

Але несподівано зажевріла надія на своєрідний взаємозв'язок. Біля прохідної — адміністративно-побутовий корпус заготівельних цехів. Ще недавно з боку вулиці там були тільки вікна. Та ось з'явилися двері замість одного вікна, потім другого, третього... Це робили входи з вулиці різні підприємницькі структури, які взяли в оренду приміщення, куди тепер у буквальному розумінні не ступала нога робітника. На оренду відважилася і Ольга Михайлівна. Хай невиплачена зарплата піде в рахунок орендної плати, вирішила вона. Надумала зробити тут кафе. Невеличке, всього на чотири столики.

Один з неприємних спогадів пов'язаний з візитом до головного архітектора міста Олега Чудовського:

— Він одразу ж став вичитувати: як я, мовляв, сміла, без погодження з архітекторами, пробивати двері? Ледь зауважила, що як і належить, тільки подала документи на погодження.

Щоб не переповідати всіх перипетій ходіння по кабінетах, зупинимося тільки на тому, що викликало найбільше здивування Ольги Михайлівни. В архітектурно-планувальному бюро при управлінні містобудування й архітектури видали договір-рахунок. Спантеличило: що ж то за договір, якщо його підписує тільки той, хто бере гроші, а обов'язки передбачено тільки для тих, хто їх платить? Причому перерахувати кошти треба протягом двох банківських днів, та ще й за такої умови: попередня оплата є фінансовим ризиком замовника.

За розробку паспорта вихідних даних (це кілька сторіночок) треба заплатити 278 гривень).

— А нам треба всього лише вставити двері, ця робота коштує значно дешевше, — розводить руками Ольга Михайлівна.

Схоже, всі проблеми в О. Матвєєвої через те, що вона сама архітектор. Бо інші просто платили б, а її захотілося знати, за що. Взяти кошторис виявилося непросто. Зрештою, коли перестав «заїдати калькулятор», виявилося, що вивчення заявки коштує майже 14 гривень, робота з замовником щодо відведення ділянки, проектування будівництва — 12 з половиною, виїзд на місце (віддаль — один квартал) — 14 з половиною, обстеження ділянки в натурі, визначення підстав для прийняття остаточного рішення — 46, визначення остаточного обсягу робіт на виготовлення паспорта вихідних даних — більше 9, підготовка відповіді замовникові — більше 15 і т. д.

Дізнатись то дізналась, але тепер усі знайомі кажуть, що воює з вітряками, і це їй боком вилізе. Настрій зовсім упав, коли почула історію іншого клієнта архітектурно-планувального бюро: за підготовку проекту було викладено кругленьку суму, бракувало тільки найголовнішого підпису. От згодом і виявилося, що за нього, за «погодження», треба викласти ще втричі більшу суму, бо «фасад не сподобався»...

Отож справа далеко не в трьох сотнях, які треба викласти за паспорт вихідних даних.

Прояснити ситуацію я попросив керівника того бюро Юрія Чопенка. У відповідь почув, що в Києві ціни значно вищі, що коли в клієнта є гроші на ремонт, то мають бути і на проект, а О. Матвєєва просто скаржниця, тож ніяких поблажок їй не буде. І взагалі, треба, щоб «Електровимірювач» подав на затвердження весь фасад будинку.

А як же ті фірми, що віднедавна діють у тому самому корпусі, — як їм «фасадилося»? Чопенко сказав, що не пам'ятає.

Але найцікавіше, що вести розмову з журналістом він погодився тільки після того, як кілька разів пересвідчився, що диктофон не включений — навіть з кишені звелів витягнути, щоб подивитись, чи плівка не крутиться.

Цієї «експертизи» було достатньо, щоб зрозуміти, чому О. Матвєєва ніяк не може підрахувати, в яку суму врешті-решт обійдуться їй намальовані двері.

Житомир.

Наталя ІЩЕНКО, журналіст

Прес-служба просить не заважати...

Протягом останніх двох днів Президент Російської Федерації Борис Єльцин не виходив на люди — не зустрічався з журналістами, не проводив офіційних зустрічей, словом, зник з поля зору громадськості. Що, логічно, відразу ж породило силу-силенну чуток: російський лідер уже нібито написав заяву про свій вихід на пенсію, зліг з інсультом або ще з якоюсь болячкою.

Їх, посилаючись на достовірні джерела, по цілому світу розповсюдило Сі-бі-ес, додавши коментар: нез'явлення Єльцина народові є не що інше, як його відставка.

Президента Росії по-людському можна зрозуміти: у зв'язку з грандіозною фінансовою кризою кому хочеться пекти раків на видноті? Але тут уже взялася до роботи прес-служба президента, яка заявила, що «будь-яка інформація з посиланням на достовірні джерела про можливу відставку Бориса Єльцина є вигаданою і брехливою». Прес-служба звернулася до ЗМІ з проханням не поширювати недостовірну інформацію та «не заважати підготовці офіційного візиту в Росію президента США Білла Клінтона».

І справді, з'ясувалося, що зі здоров'ям у Єльцина все гаразд: учора він прийняв президента Болгарії, якого попросив передати, «щоб болгари не переживали» через те, що відносини маленької Болгарії і великої Росії останнім часом були незрозумілими — між народами обох країн все залишається як і раніше — любов і дружба.

У п'ятницю Борис Єльцин прийняв також заступника держсекретаря США Строуба Телботта, який перебуває в Москві у зв'язку з підготовкою офіційного візиту президента США.

Отож чутки про політичну смерть Бориса Єльцина поки що знову були перебільшені.

Валентина ПОЛІЩУК, журналіст

Королева людських сердець

ТАК швидко промайнув рік з дня смерті принцеси Уельської Діани, яка загинула в автомобільній катастрофі в паризькому тунелі. 31 серпня світ оплакуватиме жінку, яку назвав королевою людських сердець.

Прагматику вочевидь важко збагнути, чому її життя зачепило потаємні струни душі кожного, хто хоч трохи про неї знав з газет, радіо чи телебачення. Власне, що вона таке зробила, щоб підлітки на всіх континентах створювали фан-клуби її імені. Навіть у моєму обідраному під'їзді видряпано: «Діана». Принцеса була далеко не старенькою матір'ю Терезою (до речі, за кілька днів теж річниця її смерті), яка діставалася до уражених чумою, холерою найвіддаленіших населених пунктів, щоб уже самою своєю присутністю вселяти в людей надію на зцілення.

Натомість Діана — чарівна, вишукана леді, недоступна навіть для тих, хто має можливість за гроші купити все. Але стереотип — королівська родина не така, як усі смертні — створював ореол святості й непогрішності, ідеалу, якого прагнули досягти ті, хто стояв унизу.

А з'ясовується, що й принц, престолонаступник, може банально зраджувати навіть красуню дружину. І відповідальність, яку він узяв перед Богом і жінкою, що довірила йому свою долю, для нього не більш ніж слова.

А Діана... То й що, що в неї дорогоцінна діадема — знак належності до королівської сім'ї? Треба було бачити її очі, коли, даючи інтерв'ю по телебаченню, вона гірко, ну зовсім так, як про це сказала б доярка Люся, поскаржилася: «Мій чоловік протягом усього нашого подружнього життя зраджував мені...»

Принц Чарльз тепер, кажуть, усетаки намагається побудувати особисте щастя. І навіть королева милостиво погодилася, що він має на те право. Тільки от коли б ще й образ нещасної Діани не переслідував та сини не нагадували...

Діана, незадовго до своєї трагічної загибелі, на запитання журналістів, чи хотіла б вона бути королевою Великобританії, відповіла: вона вже знає, що це таке. Тому ніколи не хотіла б такої корони. Її більше влаштовувало інше звання — народної принцеси, королеви народних сердець.

Це не було грою, це було її суттю. Чи не тому світ у понеділок оплакуватиме Діану не як королеву, а як одну з-поміж нас...

Закопав Петрович скарб...

Чорногорці кинулися на пошуки скарбу свого останнього короля Ніколи І Петровича Негоша. Нового імпульсу старій легенді про зникле багатство надав опублікований днями лист з Рима одного із королівських придворних, датований жовтнем 1921 року.

Він пише, що скарби наприкінці першої світової війни поскладали в 14 великих скринь і закопали в кількох місцях неподалік міста Ловчен.

На їх пошуки вирушили не лише схильні до романтики і містики звичайні представники «маленького, проте гордого» гірського народу. Виявила інтерес і влада Чорногорії. Головний прокурор республіки запросив в історичному музеї всі документи, пов'язані з останніми місяцями правління першого і останнього короля Чорногорії. З часу здобуття незалежності в середині XIX століття всі Петровичі були князями, і лише Нікола звів себе у королівський ранг. Його називали «тестем» Європи, бо завдяки вдалому заміжжю численних дочок чорногорський король породичався з багатьма європейськими дворами, у тому числі й з династією Романових у Росії.

Спадок Ніколи Петровича становить не лише матеріальну, а й історичну цінність. Крім золота, коштовностей та орденів, у скринях, як гадають, мають бути і документи, що проливають світло на обставини відмови Петровича від влади в 1918 році. Після цього Чорногорія втратила самостійність і увійшла до складу королівської Югославії, якою правила династія Карагеоргієвичів.

За матеріалами зарубіжної преси.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

До Угорщини — по екзотику

МИНУЛІ вихідні — коли не так багато днів, аби доїхати далеко, але й не так мало, аби залишатися вдома, а буденність заїла, — що маєш діяти? Береш сякі-такі заощадження, шукаєш турфірму та й обираєш маршрут. Останнє аж ніяк не обтяжливе, бо пропозицій не бракує.

Отож до далеких морів відправлятися — не з моїми статками, а до сусіднього Будапешта, де й друзів ще зі старих «соціалістичних» часів залишилося чимало, а головне, що їх зовсім не зіпсував капіталізм, дісталася за годину з лишком.

Ну що, скажете, Угорщина? Це все одно, що з Оболоні на Поділ дістатися та до старовини приторкнутися. А з'ясувалося, що й у сусідів, де все, здається, відоме й знайоме, залишається чимало незвіданого і дивовижного. І все це — за геть невеликі гроші. Отож, Угорщина.

«Токайське асу» — напій богів

В Угорщині, як відомо, немає моря. Але угорці зуміли зробити предметом гордості озеро Балатон, облаштувавши відпочинок на ньому так, що й забуваєш, що це не Середземномор'я чи своє рідне Чорне море. Хто їде сюди купатися чи одержувати сонячну засмагу, а затяті рибалки і любителі посмакувати благородними винами — повудити рибу ільмень та понасолоджуватися справжнім токайським із погребків саме там, звідки родом знамените «токайське асу», на горі Токай. Перші лози цього особливого сорту винограду завезли сюди в XIII столітті французькі колоністи. Вино вичавлюють із зібраних пізньої осені «поштучно» солодких, як мед, виноградин, пров'ялених на сонці (але не запліснявілих!), потім кілька років витримують, поки рідина не набуде необхідної консистенції і солодкості, запаху мигдалю і кольору старовинного золота. Десертне вино з «асу» поціновується найбільше, і таку розкіш могли собі дозволити лише королівські двори. Нині цей напій богів теж не для буденного вжитку, але бодай один раз невеличку чарочку, аби дізнатися, що воно таке, — цілком допустима розкіш і для туриста. Втім і балатонські вина аж ніяк не гірші.

Від озера Балатон за невеликі гроші і за два дні перебування можна здійснити мандрівку і до старовинних замків — пристановиська одиноких королів і вигнаних королев чи іншої знаті. Яких тільки байок вам не нарозказують тамтешні служителі музею! Але, кажуть, якщо податися у якийсь темний закуток, то вам удасться побачити, як майнула тінь від плаща якогось історичного жахливця. І цього достатньо для любителів гострих відчуттів.

А ні — то податися на кінний завод, де подивитеся захоплюючий спектакль і дозволять безплатно промчати на скакуні, якщо ви того забажаєте. Словом, за два дні зможете об'їздити мало не всю країну (бо невелика — 93 тисячі квадратних кілометрів, а населення трохи більше 10 мільйонів), та ще й за квитком, вартість якого дорівнює вартості, сплаченій за поїздку від Києва до Жмеринки.

Графіка Будапешта

Проте, як би міцно не тримали вас токайські погребки, як не клювала риба ільмень і як не вабило встрілити якусь дурну качку (бо вже почалося полювання й на Балатоні і вам за бажання не тільки дадуть мисливську рушницю, а й покажуть, як цілитися), залиште один день для Будапешта. Дивовижного міста, яке за його архітектурні шедеври не всі можуть порівняти навіть з Римом та Парижем. Хто його знає, що людину вабить у цьому місті? Чи то Дунай-ріка, яку близько обступили такої вишуканої краси будинки? Ввижається навіть, ніби ти гортаєш альбом з роботами графіка, які неможливо втілити в реальні споруди. Але ж і живі вони — хочеться доторкнутися долонею. І живуть. Бо рідко в якому будинку немає бодай малесенького кафе — хоч би на 2—3 столики, де раді тобі і твоєму копійчаному замовленню, зате можеш сидіти й милуватися, як за вікнами неспішно пливе собі тутешній люд, або побазікати з кимось, хто теж, як ти, зайшов на чашку кави. Дивовижно, але в Будапешті ніхто не цурається російської, а тим паче не називає її мовою окупантів. Хоч Радянський Союз, здається, не люблять генетично. Та коли тобі самотньо, то чому б не перекинутися парою фраз — хоч би й російською?

І хоч один день для Будапешта — це майже нічого, але якщо дуже захочеться, то побачити можна і неймовірно красиві краєвиди, і побувати в замках, і навіть в угорському парламенті: його архітектура не перестає дивувати світ.

Дунай ділить місто на дві частини — Буда на схилах, а Пешт — на рівнині.

Так от: вибратися з Буди, де не тільки неймовірної краси собор святого Матяша, старовинна фортеця і район, що нагадує Монмартр, а й знову-таки — винні погребки з угорським вином за цінами більш ніж доступними, буде важко. Але треба. Увечері на центральній пішохідній вулиці потрапите у стихію свята, веселощів. Тут хочеш не хочеш, а посміхнешся — студенти митецьких вузів стараються, аби ти не скис і не загубився у великому місті. Запевняю: їм це вдається.

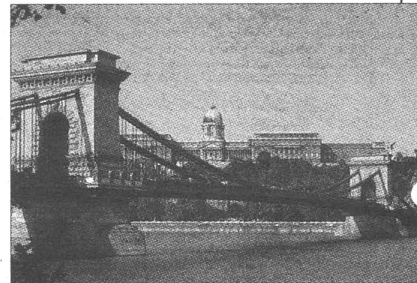
І насамкінець

А насамкінець в Угорщині доходиш висновку, що аніякий сервіс тебе не врятує, якщо відсутня сердечність. Та, яку відчуєте в цій країні, не схожа на інші. І мені здається, я розуміла чому: ми всі з соціалізму, який лаємо і на який знову ніколи не погодимося. Нас тоді таки навчили по-людському любити одне одного, коли останнім шматком хліба і позиченою в сусіда пляшкою — частуєш гостя чи з Угорщини, чи з Чехії, чи з Польщі... З'ясовується, не лише ми такі, а й вони.

І на вулиці, і в кафе, і в автобусі на твоє прохання допомогти відгукуються. Заблукавши якось у старовинних вуличках, попросила зустрічного перехожого розповісти, як дістатися потрібного місця. Чоловік розповів, але зрозумів, що я не розберуся, і просто повернув зі мною у протилежний бік, втративши на цьому добрих 40 хвилин.

Раніше ми бувало скаржилися, що за кордоном російську «не чують» у магазинах, ресторанах чи деінде. Можливо, це капіталізм навчив наших сусідів, але в Угорщині, принаймні, будь-яку мову розуміють, а до наших ще й ставляться співчутливо, мовляв, знаємо ваші статки.

Ні, я таки відкрила для себе нову Угорщину.

На знімку: останній замок угорських королів у Будапешті.

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Арфи дивокраю і душі

Член-кореспондент Української екологічної академії, заслужений працівник сільського господарства України, член Спілки журналістів України з містечка Хоростка Тернопільської області Василь Григорович Корчемний.

Він, подолянин з діда-прадіда, не тільки закоханий у рідний край, а й віддає до останку своє життя збагаченню Поділля. Сьогодні йому шістдесят сім років. Ще 25 літ тому він взявся засаджувати 18-гектарну площу незвичайними саджанцями і створив справжній дивокрай — дав постійну прописку півтори тисячі (!) екзотичних, реліктових, аборигенних дерев та чагарників, представників трав'янистої флори з усіх куточків планети.

З особливою теплотою серця, неперевершеним талантом агронома-дендролога Василь Корчемний створював подільську перлину, котра може зачарувати відвідувача будь-якої пори року. Навесні полонять своїм цвітом магнолії, дерева-тюльпани, деревапівонії, влітку паморочиться голова від прадавніх квітів-трав, котрі мають властивість знімати енергетичну напруженість, зціловати рани. А яка захоплююча гама кольорів восени! Це треба тільки побачити, тільки подихати тут. І вам захочеться залишитися надовго.

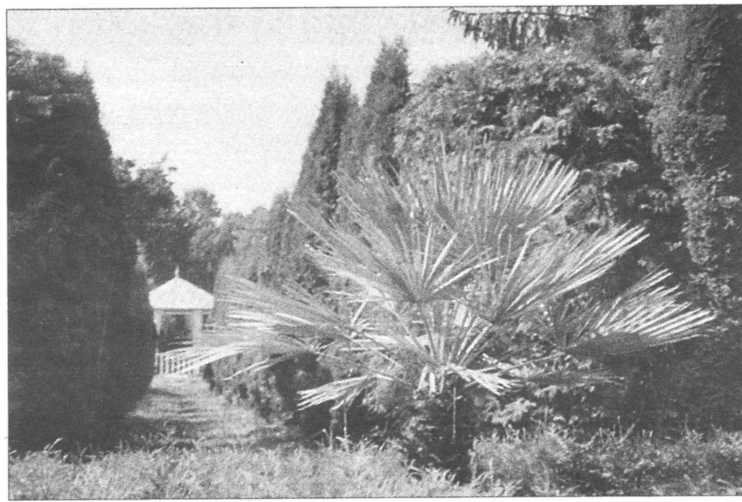
Та, як стверджує Василь Григорович, зібрати і провести інтродукцію і акліматизацію рослин — то половина справи. Тепер дуже важливо зберегти і поповнити це неоціненне багатство краю. Та держава позбавила парк фінансування. І тільки завдяки ентузіазму Василя Григоровича, лаборантки Лесі Ціж, робітника Андрія Петраковича парк зберігає свою ошатність. І, певне, ще триматиметься «на барикадах розрухи». Для оптимізму є дві підстави: на допомогу батькові зі свіжими силами і дипломом агронома-дендролога прийшла дочка Галина, а ще Василь Григорович сподівається на підтримку Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка, котрий у минулому доклав багато власних зусиль, щоб Хоростківський дендрарій став окрасою не тільки регіону, а й України, і нині не допустить, щоб він поріс терном і будяками.

Сподівання додають наснаги. І нині, у такому натрудженому віці, Василь Григорович з ранку до вечора — у дендрарії. У цьому цілющому урочищі він розмовляє з музами, на ботанічних арфах шукає віршовані рими, з теплотою серця і ніжністю душі пише книги про подільську природу. Ось і нещодавно вийшла друком у Тернополі (чергова, вже п'ятнадцята) книжка Василя Корчемного «Екзоти Поділля». Дослідник не сухо оповідає читачеві про парки Хмельницької, Вінницької та Тернопільської областей, їх екзотичну флору, а й знайомить з бувальщинами, традиціями, пов'язаними з життям дерев, квітів, дає рекомендації щодо їх застосування у народній медицині, у взаємозбагаченні. «Прийди до дуба по росі, розслабся, поговори з ним, і тобою опанує міцний дух і велетенська бадьорість», — радить автор читачеві не тільки щирим словом, а й практикою свого неспокійного життя.

Фото автора.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

Мода: магніт для ілюзій

ЗАСЛУГА нашої причетності належить тим, хто обрушив зливу інформації про всесвіт моди. Де кожен прагне незалежної орбіти і водночас пов'язаний еталонним чуттям часу.

Тепер гріх нарікати на брак відомостей про цей суверенний мурашник. На відміну від якоїсь триріччної давнини, нині періодика не шкодує місця для фешн-репортажів. А дві вітчизняні телепрограми навіть мають безпосередній вихід на паризькі подіуми. Завдяки такому інформпотоку ми трансформовані з незрілих епігонів у спостерігачів-співучасників.

***

ЗАКОНОМІРНА несправедливість — починати з моделей. Навіть під час великих показів передовсім беруть інтерв'ю саме в них, затим — у модельєрів.

Сьогодні нашою столицею крокують понад 1000 моделей. Щомісяця спеціальні школи при агентствах випускають їх по кілька десятків. Приблизно 5% загальної кількості — чоловічої статі. Якщо ближче до істини, переважна більшість не крокує, а сидить удома в очікуванні доленосного дзвінка, свого зоряного кастингу (відбір для показу. — **Авт.**), покровителя-товстосума.

Слава РІЗОЛЬ — постановник шоу-показів та викладач по класу «дефіле». Починав 1994 року як модель у Михайла Вороніна. Саме тоді в Україні відбулися перші гучні фестивалі моди, а по всій столиці можна було нарахувати 6—7 «подіумних» хлопців та 12—15 дівчат. Слава, який обрав своєю справою вдосконалення майстерності моделей, каже:

— Модель — значно складніше, ніж актор. Справді, на кастингах молодих людей чимало. Та не всіх їх можна назвати моделями. Більшість із них вирішує цим займатися просто заради тусовки. Приваблює, можливо, те, що ця тусовка — елітна, закрита від широкої публіки.

Ті, хто вже трохи покрутився на закордонних подіумах, доходять висновку: в Україні щонайбільше 10 моделей відповідають світовому рівню. Віддача західних юнаків та дівчат більша. Хоча за потенціалом наші не гірші, а може, і кращі. Причина, напевно, в тому, що в нас за покази платять надто мало.

Одна з відомих українських моделей (просила не називати імені), опустивши очі, зізналася, що на ту платню дівчата не в змозі купити собі елементарної косметики і білизни.

Ірина ТКАЧЕНКО, генеральний директор столичного Будинку моделей «Хрещатик», що протягом 36 років репрезентував українську моду світові, розповідає:

— Свого часу ми одні з перших разом з Торгово-промисловою палатою Союзу виїздили за кордон. Будинок моделей мав найкращих манекенниць. Тоді їх не було так багато, як тепер. На нас звалювався комплекс завдань з представлення країни, якої ніхто не знав. Нам навіть не вірили, що дівчата і колекції — з Києва, а не з Західної Європи. Це — наші реальні перемоги. В ті часи моделі були послами, ця функція набагато складніша.

...Навіщо за незбалансованої економіки множити армію моделей, які переважно не при ділі? Будь-які аргументи «проти» не будуть сприйняті самовпевненими підлітками. Нафаршировані міфами, уявляючи себе підкорювачами світових подіумів, юнаки та юнки не вірять пересторогам.

***

НАШ звичний нігілізм, якщо йдеться про дизайнерів моди, уже недоречний. Це система, яка обертається до нас завжди святковим боком. І підтверджує себе, як правило, розкішними, яскравими шоу. Хоча не можна не запідозрити: «Чи не з повітря все це робиться?» Адже, зрозуміло, що фінансові вливання у справи модні мають характер випадковості. Тому хочеться якнайменше немудрих порівнянь із Заходом. І трохи од на честь незатребуваних дизайнерів.

Повертаючись до компетентної співрозмовниці **Ірини ТКАЧЕНКО**, намагаємося уявити, як усе було колись:

— Тоді, під час наших закордонних виїздів, ми показували культуру, економіку, менталітет народу. За тієї доби це були надзавдання. Так, нашу легку промисловість дуже критикували. Однак її було відлагоджено від старту до фінішу.

Якщо згадувати ту епоху, чесніше відокремити ідилію республіканських будинків моделей, промисловість та побутове обслуговування. Адже той, хто виходив за рамки уніфікованого магазинного товару і жадав чогось екстравагантнішого, звертався до індпошиву.

— Нині індпошив помер, а той, що залишився, можуть собі дозволити хіба що дипломати, політики, артисти — приєднується до розмови **Володимир САРАФАНОВ**, автор колекцій одягу для всіх серйозних вітчизняних фестивалів моди. Він — один з тих небагатьох, які виробляють одяг за власними ескізами на своїй виробничій фірмі.

Може, маестро прет-а-порте Сарафанов знає, чи довго нам бути вторинними щодо «модної» чужоземної цивілізації?

— Поки простоюватиме власна промисловість, — каже **Володимир Миколайович. — Модельєр може мати маленьку фірму, та неспроможний вдягнути маси людей. Друге: наші люди здебільшого фінансово не відбулися. Перша стадія їх добробуту — побут, харчування. Одяг — то друга стадія... А щодо українського світу моди, то проблем там не зменшиться, доки не буде серйозних матеріальних вливань. Мода — передусім величезні кошти. Країна поки що не має підстав «жирувати». Як «там», ми ще не можемо, а як «тут» — уже не хочемо.**

А ті художники, які не «на потоці», шукають свої виходи — на самореалізацію, публіку, заробіток. Серед дизайнерів, без яких не обходяться звіти преси (Михайло Воронін, Наталя Соболева, Сергій Бизов, Лілія Пустовіт, Вікторія Гресь...), останнім часом у найвищому ступені часто фігурує ім'я **Олесі САВЕНКО**. Ця нещодавня львів'янка стала улюбленицею стильної столичної молоді.

Оптимальнішим для себе в майбутньому Леся вважає відкриття бутика, де продавали б ексклюзивне молодіжне вбрання за доступними цінами. А поки що у втіленні задумів дизайнерові допомагає черкаська фабрика «Вайсе». Розмірковування Лесі про дистанцію між нашим та «їхнім» світами моди — з нотками патріотичного забарвлення:

— Дуже рідко дивлюся покази по ТБ: вберігаю себе від різних впливів. А коли потрапляю на таку програму, то дивуюся не так ідеям, як грошам, що їх вкладають у моду за рубежем. Що стосується умів, то ми аж ніяк не поступаємось. І якби на нашого дизайнера було стільки витрачено, шоу могли б бути набагато яскравішими за їхні. Щодо одягу для широких мас, ми далеко позаду... На мою думку, унікальний приклад для України — Михайло Воронін, який зробив бізнес з такої крихкої справи, до того ж, зібравши під своє крило кращих дизайнерів.

А чи є потреба в наших модельєрів подорожувати світом, хоча б задля творчого обміну?

— Є люди, яким це потрібно для підзарядки. Є ті, хто з себе черпає натхнення та ідеї. Якби я їздила світом, то не на покази. А просто насичувалася б свободою, підживлювала б свою упевненість у собі.

***

УСЕ почуте можна підсумувати штрих-пунктиром. Українська мода тримається на дистанції від свого основного споживача. Який, у свою чергу, байдужий до кон'юнктури подіумів і якого навіть на безплатний показ силою не затягнеш. У нас колосальний потенціал умів і краси. І дуже смішні гроші для його реалізації.

Так чи ні, ми — інші (і самодостатні, що аж ніяк не погано). Ось тільки слід не рюмсати, а поступально просуватися до того, щоб зробити з нашої інакшості перевагу.

На знімках: сукня від дизайнера Олесі Савенко — відлуння «Сезонів моди»; телеінтерв'ю з Олесею (ліворуч) за лаштунками подіуму.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ, «Голос України»

Арифметика краси — мінус на мінус дає плюс

СПОСТЕРІГАЮЧИ за конкурсом «Українська красуня», що відбувався в рамках VII зелених «Таврійських ігор», народилося кілька асоціацій. Дівчата в житті, на сцені та на рекламному фото — то «три великі різниці». Вже під час репетиції було помітно, що багато хто з дівчат не вміє рухатися, не відчуває музики. Коли на початку шоу «красунь» попросили привітатись і розповісти дещо про себе, з'ясувалося, що ораторськими здібностями природа наділила теж небагатьох. І навпаки — що на фото через надмірний чи невдало дібраний макіяж дехто з них мав вигляд застарий чи неприродний.

Та, хоч як дивно, а саме конкурс краси «витягнув» другий фестивальний День води, і глядачі не засинали посеред концерту в очікуванні фінальних виступів улюблених артистів. Це відбулося насамперед завдяки вдалому режисерському плануванню програми (дівчатка творять дійство, що насправді є ілюзія, кіно), стилістичному вирішенню (Голлівуд 50-х з усіма його неодмінними атрибутами) та неперевершеному конферансу Олександра Богуцького (наші дівчата кращі за будь-яких голлівудських красунь). І коли з 26 учасниць на сцені залишилося 12, стало зрозуміло, що Сашко, певно, має рацію.

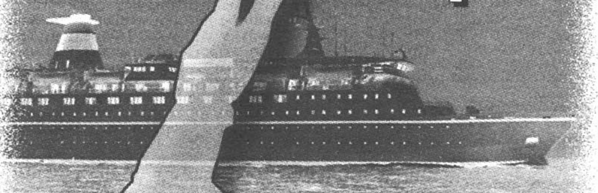
Незважаючи на критичні коментарі з приводу «холоднуватої» «королеви» Марії Горелик, мушу зазначити, що саме її образ найбільше відповідав концепції та забарвленню шоу. Марія бачить своє майбутнє у модельному бізнесі, співпрацює з кількома київськими агентствами, тому перемога на таврійському конкурсі — вдалий шанс показати себе. Незважаючи навіть на те, що номінальний титул та справжня корона (25 тисяч гривень) і не відкривають прямих перспектив щодо участі у світових конкурсах. І хоч до виступу, розповідали, майбутня королева поводилася з журналістами дещо зверхньо, та по отриманні титулу відтанула і стала милою дівчиною, з якою було дуже приємно спілкуватися.

На знімках: фрагмент шоу; потенційні королеви тренуються.

Фото Євгена ЗОЛОТОВА (F-студія).

Галина ПОРФИР'ЄВА, журналіст

Танці смерті, або Дискотека з посвідкою на вседозволеність

***З**ВІСТКА про те, що 9 травня, увечері, катаючись на прогулянковому теплоході «Яків Задорожний», потонув єдиний син журналістки з обласного радіо —20-річний Ігор Сівак, приголомшила весь редакційний колектив. Як юнак опинився за бортом? Чому хлопця не врятували?*

Поповзли чутки, що Ігор, мовляв, стрибнув за борт теплохода сам. Побився об заклад з дівчиною, що допливе до берега. А плавзасоби йому кидали, та гоноровий хлопець чомусь ними не скористався. Було схоже на те, що Ігоревій смерті готується підгрунтя нещасного випадку.

У кінці травня було все ж таки заведено карну справу за фактом хуліганських дій на теплоході у цей злощасний рейс.

У Миколаївській транспортній прокуратурі мені сказали, що аналогічна трагедія вже була на теплоході 29 вересня 1996 року. На верхній палубі під час дискотеки п'яна група миколаївських хлопців жорстоко била двох приїжджих з Чернівецької області (не сподобалася фізіономія одного з них). Допоки один з приїжджих, Прокіпчук, рятуючись від нападників, не змушений був вистрибнути за борт. Він потонув. Судячи з матеріалів карної справи, крик «людина за бортом!» заглушила гучна музика. Якби не товариш, з яким був тоді Прокіпчук, і якби не його заява в міліцію, то не було б, можливо, і карної справи.

При підготовці матеріалу випадок звів мене з матір'ю 18-річного Саші Виговського, який загинув 5 липня 1997 року на тому ж теплоході «Яків Задорожний». Мати певна, що Сашу побили і викинули за борт. Він не міг сам, «випадково», опинитися у воді, не був п'яний і не мав причин добровільно позбавляти себе життя. Товариші, які були з ним, довго шукали капітана і знайшли його в барі. Коли теплохід зупинився, Саші на воді вже не було. Після похорону сина Світлана Дмитрівна знайшла капітана Тимошенка. На запитання, як рятували Сашу, капітан невдоволено кинув: «Я катаю бандитів. Мені що, по-вашому, ще й рятувати їх?»

Та тільки бандити, і капітан це знає, чомусь не стрибають за борт теплохода. Вони й далі собі катаються. Гинуть беззахисні і довірливі хлопці, яких заманила сюди яскрава плавуча цяцька з музикою. Насправді ж ця цяцька стала для них плавучою домовиною з похоронним оркестром.

Скільки драм і трагедій вже трапилося на теплоході, можна тільки здогадуватися, бо всі намагання дістати будь-яку інформацію успіхом не увінчалися.

Капітан був «під дахом» і «під шофе»

Оперативні працівники з водної міліції майже щовечора, перевдягнувшись у цивільне, катаються теплоходами. Це міліцейською мовою називається слідчими заходами. Напросилася з ними і я. На набережній завантажувалися «Яків Задорожний» і два «Каштани». Невисокі кремезні оперативники у джинсах і легких куртках не відрізнялися від молодіжного натовпу, я ж у строгому костюмі почувалася білою вороною. Помітила: у кожної компанії — свій теплохід, своя «тусовка». Було дивно, що багато пасажирів, переступаючи трап, не платили грошей. Їх пропускали так. А хто платив, то квитків не отримував. Квитки, виявилося, на теплоходах видавати не прийнято.

Тільки-но «Яків Задорожний» відчалив, як на повну гучність загриміла музика. Подумалося: у такому лементі навряд чи почуєш будь-який крик. Мені гречно запропонували потанцювати на палубі, та я, згадавши про редакційне завдання, попросила міліціонерів провести мене в капітанську рубку. А протиснутись туди було важко. Захмелілий народ «тусувався» і тут. Кремезні, вже під градусом, бритоголові і довговолосі чоловіки щось з'ясовували групами. Повітря, насичене тютюновим і алкогольним смородом, втримало б, мабуть, і сокиру. Капітан був заклопотаний: саме протискував "Якова Задорожнього» між підпорами моста. Ледь удалося виставити з рубки сторонніх: вони вперто не хотіли йти і сперечалися. Капітан, мабуть, так і не зрозумівши, що перед ним газетяр, щиро й довірливо ділився своїми бідами:

— Зранку теплоходи перевозять дачників. Це в основному пенсіонери, пільговий контингент, а ввечері — ось ці прогулянкові маршрути.

Теплохід пробирався у цілковитій темряві.

— Акумулятори на буях не працюють уже другий рік, — пояснює мій співрозмовник. — Як орієнтуюся? Досвід. Інтуїція.

Нічні рейси даються нелегко, скаржився капітан. Публіка, як правило, добряче напідпитку, приходить на судно у пошуках гострих відчуттів. Сварки, бійки не дивина. Інколи доводиться переховувати зацькованих жертв «розборок» до кінця маршруту в себе під панеллю рубки. А то, можливо, за бортом опинилося б більше... Після нічних рейсів до ранку, буває, тремтять руки...

Глибоке, відверте зітхання капітана переконало мене у підозрі, яка закралася на початку бесіди: капітан теж уже добряче «заклав за комір».

Оперативникам нічого не залишалося, як скласти протокол.

У барі вже кимось попереджена барменша з піонерською готовністю відрапортувала: «Горілка не продається, лише пиво і шампанське».

Танцюристи, обліплюючи у перервах між музикою леєри теплохода, продовжували свої шалені танці. А внизу, біля виходу, вже спалахнула сварка. Правда, у бійку не перейшла.

«Круїз», слава Богу, завершився. Без крові, синців і без смертельної купелі...

«Якова Задорожного» змінив «Каштан». Стрілка годинника перескочила за одинадцяту. У наступний рейс, за свідченнями — «найп'яніший», я вирушити не ризикнула.

Дозвілля має бути безпечним

Міцну шию кремезного начальника відділу пасажирських перевезень річвокзалу Геннадія Товстика обперезав товстелезний срібний ланцюг — сучасна ознака респектабельності. Очі промінилися поблажливістю й іронією.

— Що ви конкретно пропонуєте?

А мені здавалося, що пропонувати і впроваджувати свої пропозиції мав саме він, Товстик. Бо саме йому за це платять гроші. Та якщо вже пішла така гра, з місця в кар'єр, починаю з козирної карти:

— Пропоную впорядкувати дозвілля на теплоході: чому б для початку не встановити графік прогулянок? Не найняти екскурсоводів? Це було б зручно і пасажирам, і команді.

У відповідь: графік нас не влаштовує.

Знову ходжу: чому б не налагодити на суднах офіційне чергування працівників міліції у формі з відповідною екіпіровкою?

У відповідь: це нас теж не влаштовує, дорого.

Виходить, у формі — дорого, у цивільному — ні. Беру третю карту: чому б періодично не попереджувати пасажирів через мікрофон, що теплохід, особливо вночі, об'єкт підвищеної небезпеки, що треба бути пильними і обережними і не можна розпивати спиртних напоїв — це небезпечно для життя?

У відповідь — іронічна посмішка: а що, автотранспорт не є об'єктом підвищеної небезпеки? У тролейбусах же таких оголошень не роблять. І жертв ДТП — повно.

Додаю: чому б не встановити за правило не пускати п'яних на судно?

У відповідь: кишені, чи що, перевіряти?

Наостанок: непогано було б і квитки видавати.

І знову заперечення: видають.

Розмови не вийшло. Я зосталась при піковому інтересі.

А люди гинуть.

Мого безталанного капітана відразу ж після рейсу безжально звільнили «за власним бажанням». Тишком-нишком. Хоча злі язики запевняють, що п'яні капітан, моторист і матрос — явище на вечірніх прогулянкових теплоходах уже рядове і нікого не дивує. Просто саме цьому капітанові не пощастило. Очевидно, через мене.

Коли сталася трагедія з Ігорем Сіваком, деякий час теплоходи не ходили. Але невдовзі рейси відновилися. Порядки залишилися колишніми. Важко без цих нічних рейсів, без «живих» грошей. Кому? Питання цікаве. Три теплоходи за весь місяць здають річпорту приблизно тисячу гривень. Куди ж ідуть «п'яні» гроші, які так дорого всім нам обходяться? Хоч багато хто чомусь «не помічає» цього. Одним — вигідно. Іншим — страшно?

Миколаїв.

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

«ІДИ ГЕТЬ, ЛІКВІДАТОРЕ», або Одинадцять років у черзі за зарплатою

За листом читача

***І**ВАНА БАКАЯ мобілізували на «війну» у 1987 році. Його, військовозобов'язаного, міськвоєнкомат призвав на спеціальні збори з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Сто шість днів і ночей старшина Бакай боровся з невидимим ворогом, виявляючи «мужність, самовідданість, витримку і дисципліну».*

Окрім листів з подяками від командування військової частини, учасник битви з розбурханим атомом надав за місцем основної роботи (шахта «Привільнянська») й довідку про кратність нарахування зарплати за час виконання військового обов'язку. У розрахунковому відділі шахти зарплату нарахували, як кажуть, зі стелі. Чинні на той час інструкції, постанови уряду, профспілок та інші просто знехтували.

— Я не отримав досі ані стовідсоткової тарифної ставки у потрикратному розмірі, ані посадового окладу у п'ятикратному розмірі, — каже Іван Федорович.

Натомість отримав шахтар дозу опромінення (25 рентгенів), якої вистачить на все життя. Ставши інвалідом, прохідник працював на шахті ще 10 років. Минулого року звільнився за власним бажанням.

— Не один я пішов з шахти, — розповів у редакції Іван Федорович. — Її колишній директор Плахотнюк не рахувався з колективом, грубо порушував колдоговір. А вже про поведінку начальника й казати нема чого. На одному з прийомів він вказав пальцем на двері кабінету зі словами: «Іди геть звідси, ліквідаторе».

Іван Федорович 11 років домагається сплати грошей, які йому належать. І весь цей час директор і головний бухгалтер затято відмовлялися видати зарплату інвалідові.

Суд таки відновив справедливість і стягнув з шахти зарплату. Але, як ви здогадуєтеся, читачу, виграти судову справу — півсправи. Судовий виконавець не може виконати рішення, оскільки «на рахунку шахти немає грошей».

Іван Федорович сподівається, що новий директор «Привільнянської» не піде шляхом попередника і сплатить йому зарплату за 1987 рік. Це зробити просто й складно водночас. Справа в тому, що шахта, звісно, гроші має, але ще більше у неї боргів. Перш за все шахтарям, яким не виплачують зарплату з минулого року. Іванові Бакаю, наприклад, окрім заборгованості 11-річної давності, досі не видали розрахункових, хоча звільнився він майже рік тому. Його позов розглядається в Лисичанському міськсуді. Старший судовий виконавець Людмила Калініченко пояснила:

— У черзі на отримання різних виплат у нас близько 500 шахтарів «Привільнянської». Бакай в ній 25-ий. Тільки-но підійде його черга, негайно почнемо сплачувати гроші.

Не одна, на жаль, шахта заборгувала Іванові Федоровичу.

«За статусом я прирівняний до учасника війни: однорічною дитиною разом з батьками мене у 1944-му вивезли до Німеччини, — пише Бакай. — Відповідні підтвердження — у фонді «Порозуміння і примирення» третій рік. Хвороби мене посіли, а коштів для багатомісячного стаціонарного лікування немає...»

— Що ви зробите, коли з вами розрахуються боржники? — спитав я його під час зустрічі.

— Поїду звідси, як рекомендують лікарі, й буду лікуватися. Гроші, власне, для цього й потрібні...

Мал. С. ТЕРЕЩЕНКА.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Відлуння празьких гастролей

МИ З ВАМИ, любі наші читачі, котрі хворієте футболом і віддаєте перевагу динамівським біло-синім кольорам, пережили минулої середи чимало напружених хвилин. Але, на щастя, все завершилося для нас великою радістю: київське «Динамо» вийшло до головного етапу Ліги чемпіонів з футболу.

А для цього нашому найкращому клубові слід було надолужити згаяне у домашньому матчі, коли вони поступилися — 0:1 празькій «Спарті». Нагадаю, що у столиці Чехії українські футболісти в основний час перемогли з таким самим рахунком. Потім був додатковий час і драматична серія пенальті, яка завершилася трагічно для «Спарти» — 1:3. Блискуче зіграв динамівський воротар Олександр Шовковський, котрий парирував три (!) удари.

Після поєдинку відбулася традиційна у таких випадках прес-конференція.

Першим події на полі прокоментував **Олексій Михайличенко**, бо Валерій Лобановський, віддавши багато енергії і нервів, почувався не зовсім добре.

— Матч вийшов гострий і напружений, — сказав тренер киян. — Обидві команди дуже старалися. Але наші аргументи виявилися вагоміші. В такому змаганні треба вміти добре грати і вдома, і в гостях.

— Коли визначилися з гравцями, які виконуватимуть одинадцятиметрові?

— Буквально за кілька хвилин перед цим змаганням. І тут слід сказати слова найвищої похвали на адресу Шовковського.

Зденек Щасний — наставник господарів — поздоровив киян із перемогою. Не забув подякувати й своїм хлопцям за гру, бойовитість.

— На жаль, ця зустріч не мала для нас щасливого кінця, — сказав тренер. — Попри чудову гру нашого суперника, ми все-таки створили двачи три голеві моменти. А в кінці зустрічі спортивне щастя відвернулося від нас. А без нього перемогти такого іменитого суперника просто важко. Якщо відверто, то побоювався додаткового часу, бо знав, що динамівці чудово підготовлені фізично. Але і ми не пасли задніх і в додатковий час мали шанси. На жаль, не скористалися ними. І мусили бити післяматчеві пенальті. А це — справжня рулетка. Ми не призначали адміністративним шляхом, кому виконати цю місію. Все вирішувалося тільки за бажанням. Отже, в бій пішли виключно добровольці.

Народний депутат України Леонід Кравчук дуже радів перемозі:

— У мене руки, мов ватяні, — зізнався він. — Протягом 120 хвилин — таке нервове навантаження. Навіть і не знаю, як билося серце, скільки ударів видавало на хвилину. Гадаю, що слід заспокоїтися, все проаналізувати, а тоді робити заяви. А поки можна лише вітати і вітати динамівців з успіхом! Хай щастить нам не тільки у футболі...

Йожефа Сабо я запитав:

— Після товариського матчу з грузинами ви сказали, що доля поєдинку 5 вересня Україна—Росія багато в чому залежатиме від празької зустрічі динамівців. І от кияни перемогли. І ви це, до речі, передрікали. То можна вважати, що півсправи зроблено?

— Ми дуже радіємо перемозі нашого чемпіона, тому що мріяли про неї, хотіли її. Я вірив у це, бо «Динамо» сильніше і класніше від «Спарти». На голову вище, а може, й більше. Сьогодні у наших була величезна перевага. Шкода, що динамівські футболісти не реалізували безліч моментів. Коли справа дійшла до одинадцятиметрових, навіть не сумнівався в успіхові «Динамо». Знаю, як чудово вміє відбивати пенальті наш перший воротар. Був переконаний, що принаймні п'ять ударів йому не заб'ють. А він впорається як мінімум із парочкою.

Одне слово, молодці динамівці. Показали чоловічий характер. А тепер треба відновитися, щоб на 5 вересня бути свіжими, в хороших кондиціях і доброму гуморі. І з таким самим настроєм, як оце тепер, зіграти з росіянами.

Григорій Суркіс, народний депутат України, почесний президент ФК «Динамо», Київ:

— Від цієї гри залежало багато. А головне вона, за суттю фінальна, на виліт, мала показати можливості команди, яка збирається виступати у Лізі чемпіонів. Добре, що все так закінчилося. Гадаю, що діставши за суперників не найсильніші команди — валійський «Баррі Таун» і празьку «Спарту», наша команда пережила певний психологічний злам. Всі були переконані, що сильніші. Але таку упевненість треба підтверджувати ще й грою. Грати на одному лише класі сьогодні вже неможливо. Потрібна ота мужність, яку продемонстрували сьогодні всі без винятку наші футболісти. Ми сьогодні грали без одного з ключових гравців Олександра Хацкевича. Понад тридцяти останніх хвилин залишилися фактично вдесятьох. Але Олег Лужний, котрий зазнав серйозної травми, показав молодим, як треба ставитися до футболу, до професійних обов'язків. Мені було приємно, що у «Динамо» (Київ) є гравці, які вважаються старійшинами і водночас здатні вести за собою команду. З гіркотою пригадую березень нинішнього року, київський матч з «Ювентусом». Шкода, що тоді на полі не було Олега. На жаль, у нього був перебір жовтих карток. Саме його не вистачало, і команда не змогла продемонструвати все, на що здатна.

Звичайно, я переживаю радісні хвилини. Зроблено хороший подарунок Україні. Сьогодні футбол, київське «Динамо» об'єднали геть усіх. І це дуже приємно, особливо напередодні 5 вересня, коли в поєдинку, який встигли назвати «битвою століття», зійдуться збірні України та Росії...

Прага—Київ.

На знімку: фрагмент матчу «Спарта»—«Динамо».

Фото Володимира ТИМЧЕНКА (ФК «Динамо», Київ).

І знову бій...

У Монте-Карло (Монако) відбулося жеребкування, що визначило склад груп основного турніру Ліги чемпіонів. Ось вони:

Група А — «Аякс» (Амстердам, Голландія), «Порту» (Португалія), «Олімпіакос» (Пірей, Греція), «Кроація» (Загреб, Хорватія).

Група В — «Галатасарай» (Стамбул, Туреччина), «Атлетік» (Більбао, Іспанія), «Русенборг» (Тронхейм, Норвегія), «Ювентус» (Турін, Італія).

Група С — «Спартак» (Москва, Росія), Реал (Мадрид, Іспанія), «Інтер» (Мілан, Італія), «Штурм» (Грац, Австрія).

Група D — «Барселона» (Іспанія), «Брондбю» (Копенгаген, Данія), «Баварія» (Мюнхен, Німеччина), «Манчестер Юнайтед» (Англія).

Група F — «Бенфіка» (Лісабон, Португалія), ПСВ «Ейндховен» (Голландія), ХІК (Гельсинки, Фінляндія), «Кайзерслаутерн» (Німеччина).

Календар ігор **групи Е.** 16 вересня — «Панатінаїкос» — **«Динамо»,** «Ланс» — «Арсенал». 30 вересня — **«Динамо»** — «Ланс», «Арсенал» — «Панатінаїкос». 21 жовтня — «Арсенал» — **«Динамо»,** «Ланс» — «Панатінаїкос». 4 листопада — **«Динамо»** — «Арсенал», «Панатінаїкос» — «Ланс». 25 листопада — **«Динамо»** — «Панатінаїкос», «Арсенал» — «Ланс». 9 грудня — «Ланс» — **«Динамо»,** «Панатінаїкос» — «Арсенал».

Як і торік, динамівці починають і завершують груповий турнір матчами на чужих полях. Тоді впевнена перемога киян в Ейндховені стала чудовим фундаментом для лідерства. І тепер багато що залежатиме від старту. Оскільки в Лізі чемпіонів слабких суперників просто не залишилося, то в кожному матчі нашим футболістам доведеться викладатися до кінця. А вже в Афінах «Динамо» програвати аж ніяк не можна. Треба довести, що перемога в Києві над «Панатінаїкосом», після якої «Динамо» було дискваліфіковано, випадковою не була і що свою силу слід показувати на полі, а не в залаштункових іграх.

Ми знаємо: футболістам «Динамо» буде важко. 5 вересня більшість із них зіграє у складі збірної України в принциповому матчі з командою Росії. Не варто говорити, скільки фізичних сил, емоцій залишать динамівці на полі.

Та ми віримо в команду, в її бойовий дух, який було виявлено в Празі. Успішних виступів у Лізі чемпіонів очікує від «Динамо» вся країна.

І знову бій. Та вам не звикати, динамівці.

Завтра «Динамо» проведе матч чемпіонату країни з «Прикарпаттям» на полі НСК «Олімпійський» о 19-й годині.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

А під водою ми — перші в світі

Миколаївська команда спортклубу «Інгул», «прописана» до науково-виробничого підприємства «Машпроект», здобула Кубок світу з підводної стрільби. На перших всесвітніх іграх із підводних видів спорту, що проходили на Адріатичному узбережжі Італії, Володимир Батієвський, Юрій Гладков, Сергій Небилько та Володимир Кириченко на чолі зі своїм тренером Юрієм Редьковим залишили позаду сильні команди італійців, французів та росіян.

Хокей

Кубок поїхав до Москви

У Києві завершився міжнародний турнір з хокею «Кубок незалежності». Після перемоги над збірною Польщі — 5:1 київський «Сокіл» переграв «Тівалі» (Мінськ, Беларусь) з рахунком 6:1. Московські «Крила Рад» також переграли «Тівалі» — 6:2 і збірну Польщі — 5:2. Полякам пощастило з мінімальним рахунком взяти гору над мінчанами — 3:2.

У вирішальному матчі за перше місце зустрілися «Сокіл» і «Крила Рад». Москвичі перемогли — 2:1 і забрали з Києва головний приз турніру.

Ярослав СЕРГІЄНКО, журналіст

ЦСКА: честь маємо

КУБОК кубків. Кваліфікаційний раунд. Матч у відповідь. ЦСКА (Київ) — «Корк Сіті» (Ірландія) — 2:0. Перший матч — 0:1. Київ. 27 серпня. Стадіон «Динамо». 6000 глядачів.

Голи: 1:0 Цихмейструк, 40, 2:0 Леоненко, 56.

Суддя — Желько Ширич (Хорватія).

ЦСКА: Рева, Грегуль, Ревут, Уляницький, Семчук, Беженар, Каряка (Коренєв, 32), Шкапенко, Закарлюка, Леоненко (Дараселія, 64), Цихмейструк.

Армійці розуміли, що довго придивлятися до суперника не варто. Ірландці все, що могли, показали вдома, а в Києві вони намагатимуться лише грамотно грати в обороні. Ось чому кияни майже без боротьби здобули плацдарм в центрі поля, звідки й вели наступальні дії. Тиск по центру вони чергували з фланговими атаками. Либонь, такий стиль гри знайомий ірландцям, а тому «навісам» до пори до часу вони легко давали раду. Щоправда, паніка біля воріт Муні виникла після «закиданця» Леоненка на ривок Шкапенкові. Захисники опинилися позаду «в окопах», але воротар кинувся на амбразуру й відбив удар Павла. І все одно, хоч які ірландці майстри гри на другому поверсі, але гол пропустили після чергового флангового прострілу Грегуля. М'яч проминув усі голови захисників і опинився у Цихмейструка. З першого удару капітан ЦСКА влучив у захисника, а після відскоку м'яча знову оволодів ним і пробив прицільно.

Такий рахунок цілком влаштовував армійців, але грати на його утримання вони на стали. Тому тиск на ворота гостей не слабшав. ЦСКА знову застосовує грізну зброю Грегуля — фланговий прохід і точний простріл на Леоненка. Досвідчений форвард прокинув м'яча повз захисника, який набігав, і точно пробив у ворота, залишені Муні, який перед тим намагався перехопити пас Грегуля. Дараселія, який замінив Леоненка, міг збільшити рахунок, та везіння відвернулося від гравця молодіжної збірної Грузії.

Армійців, які підтримали динамівців, можна привітати з вдалим дебютом в європейському турнірі. Головний тренер ЦСКА Володимир Безсонов під час прес-конференції не приховував задоволення від результату й самої гри:

— І в Ірландії, і тут хлопці дуже хвилювалися. Добре, що поряд були досвідчені Шкапенко, Беженар і Леоненко. Останньому я вельми вдячний за те, що з травмою вийшов на поле і добре зіграв. Помітний прогрес і в молоді, котра набирає досвіду міжнародних зустрічей.

Жереб визначив, що в 1/16 фіналу Кубка кубків ЦСКА 17 вересня прийматиме у Києві «Локомотив» (Москва), а матч—відповідь зіграє у Москві 1 жовтня.

Фото Олександра ЛЕПЕТУХИ.

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

Секрет молодості Петра Войновського

Ця історія — про боротьбу характерів. Про виконання обов'язку та зобов'язань. Про порядність, чесність і не...

Почалася вона в 1975 році, коли Петро Войновський влаштувався на роботу в Київське спеціалізоване управління (КСУ-421). У 1981-му молодий будівельник став на квартирну чергу. А оскільки в той час житла будувалося багато, а шанси його отримати в недалекому майбутньому були мінімальні, батько родини вирішив прискорити процес. І зв'язав свою долю з модним тоді й перспективним молодіжним рухом під назвою МЖК. Комсомолець Войновський у вересні 1989 року підписав договір, відповідно до якого зобов'язувався протягом двох років відпрацювати на будівництві 5 тисяч годин. КСУ-421 в свою чергу — надати сім'ї трикімнатну квартиру площею не менше 40 кв. м.

Договір у той час був дуже доречним для обох сторін. Сім'я з чотирьох чоловік животіла в одній кімнаті, а будова гостро потребувала робочих рук.

Петро, як не було важко, належні 5 тисяч годин на будівництві відпрацював сумлінно. Та тут прийшов 1991-й з його історичним серпнем. Керівництво КСУ-421 на чолі з Анатолієм Зайцевим помітно знітилося. Про виділення квартири вважало за краще не говорити. І справа, вважає подружжя Войновських, не в прізвищі, яке нерідко відображає сутність людини, її характер.

«Важко сказати, чому КСУ-421 так цинічно порушило взяті на себе договірні зобов'язання, — читаю в листі. — Можливо тому, що їх виконання за збігом обставин співпало з руйнівним 1991 роком? Був повалений Радянський Союз, зникли КПРС і ВЛКСМ... А немає комсомолу, — очевидно, подумав керівник КСУ-421 А. Зайцев, — немає й комсомольця. Хоча я особисто переконаний, що причина набагато прозаїчніша: квартири на той час почали продавати. По суті безгосподарне державне житло стало придбавати конкретних господарів. І віддати за «так» власність керівництво КСУ не збиралося».

Тенденції

Претендент на «апартаменти» продовжував чесно працювати, а в перервах оббивав пороги кабінетів Зайцева, профорга та... адвокатів.

А в лютому 1995-го Войновський пішов до Московського суду столиці. Той уже в березні позов задовольнив і зобов'язав КСУ протягом місяця надати сім'ї квартиру.

«Та де там, — пише Петро Антонович. — КСУ стояло на своєму. 30 березня 1995 року (згадаємо рішення суду: в місячний термін!) на вказане рішення було винесено протест в порядку нагляду заступником голови Київського міського суду М. Пшонкою. Президія міськсуду його задовольнила, рішення райсуду скасувала і направила на новий розгляд. До честі Московського райсуду, він вистояв перед авторитетом вищестоящої судової інстанції. Позов Войновського у січні 1996 року було знову задоволено, проте цього разу з відповідача стягувалася грошова сума на купівлю трикімнатної квартири.

Та цим судова тяганина не скінчилася. Навпаки, тільки почалася. Послухаємо дружину Войновського Катерину Михайлівну, яка захищає інтереси сім'ї три роки:

— Сьогодні я нічому не дивуюсь, а тоді ледве справлялася з психологічним перевантаженням. Президія міськсуду послідовно — і 17 січня 1996 року, і 19 серпня 1996 року — скасувала рішення та ухвали Московського районного суду, а Московський, повертаючись до розгляду позову, їх також послідовно підтверджував. 9 грудня 1996-го він постановив зобов'язати КСУ-421 в місячний термін надати нам квартиру, а у випадку її ненадання сплатити вартість.

Ми, звісно, з цього зраділи. Здавалося, якщо не квартиру, то гроші, щоб її купити, отримаємо обов'язково.

Проте 19 лютого 1997 року рішенням судової колегії з цивільних справ Київського міського суду задоволено чергову касаційну скаргу Зайцева.

Московський районний суд вкотре позов Войновського задовольнив.

Враховуючи повторне скасування рішення Московського районного суду, Київський міськсуд взяв справу для власного розгляду в першій інстанції.

У липні 1997-го він задовольнив позов Войновського і стягнув вартість трикімнатної квартири з КСУ. За касаційною скаргою це рішення 20.06.97 року скасовано президією Верховного суду. 19 березня 1998 року міський суд повторно задовольнив позов з постановою про стягнення вартості 3-кімнатної квартири. Касаційну скаргу 3 червня 1998 року президія Верховного суду не задовольнила.

Отже, рішення набрало чинності. Як повідомила судовий виконавець Московського райсуду, керівництво КСУ поки що добровільно виконувати рішення не збирається. Можливо, пан Зайцев готує скаргу, де посилатиметься на договір 1989 року, який нібито недійсний; на те, що КСУ переказувало гроші, та їх йому повернули; на Конституцію, яка буцімто не передбачає забезпечення громадян безкоштовним житлом.

Усі ці докази наводилися багато разів і визнані судом як непереконливі. До речі, суми, яку будівельники сплатили судам як держмито протягом шести років, вистачило б на однокімнатну квартиру.

Петро Войновський, на жаль, не єдиний комсомолець, ошуканий КСУ-421. Його колега з будівництва власного житла за договором помер, а інший до такої тяганини не вплутався.

Мабуть, чекає на результат багаторічної боротьби за справедливість.

Абзац з листа

● *Черкаси*

Коли я був здоровий і віддавав свою кров іншим, то мав повагу і звання «Почесний донор УРСР». Але з роками втратив здоров'я, став інвалідом, за свою пенсію не можу купити навіть ліки. У місцевому відділенні Червоного Хреста відповіли, що пільги поширюються лише на донорів України. А хто ж тоді я?

Іван СЛИВЕНКО.

● *Ялта*

У жодній державі світу так не паплюжать своїх вождів, яким ще вчора співали гімни. Але ж людина повинна вірити, мати в душі ідеали, за які можна під танк лягти, піти на таран, собою прикрити від кулі товариша чи командира.

Роман РИБАК.

● *Рівне*

Досягнення науки колосальні: телебачення, космос, атом, але досі ніхто не придумав такі граблі, щоб гребли від себе. Мене вразило, що коли я сказав про це одному чиновнику, він почав спростовувати таке судження і запевняти, що зробити такі граблі дуже легко...

І.МАЄВСЬКИЙ.

● *Біла Церква*

Маю заощадження понад одинадцять тисяч чесно зароблених радянських грошей. Хочу поступити, як справжній меценат: заповідаю ці кошти на виготовлення спеціальних каструльок зі свистком для сліпих. Мені вже вісімдесят сьомий рік, але досі ні копійки із заощаджень не одержав, бо укази пишуться, а виконувати їх ніхто не поспішає.

Олександр КЛЮЧЕРОВ.

● *Київ*

Чому постійно рекламуються закордонні продукти, нашпиговані консервантами, а про нашу продукцію — ні слова? Невже й справді все у нас так погано — ніяких досягнень в економіці, науці, культурі, промисловості? А може, просто нема національної гордості?

Валентин ХАРЧЕНКО.

Допоможіть!

Миколка теж хоче до школи

Наш син ріс здоровим, жвавим, веселим і безтурботним хлопчиком. З першого класу завжди тішив нас відмінними оцінками. Горе прийшло несподівано страшним діагнозом, єдиним на весь Таращанський район: міопатія форми Дюшена (відмирання м'язів). Кілька років до школи ходив з допомогою матері, а нині пересуватися може лише в інвалідній колясці. Щоб придбати таку «розкіш», потрібні кошти, а Миколка одержує пенсію 37 гривень та ще мама грошову допомогу по догляду 14 гривень 70 копійок.

Просимо вас, люди добрі, відгукніться на наше горе доброю порадою: може, хтось знає, як лікується ця хвороба. Якщо хтось може допомогти матеріально в лікуванні дитини або придбати інвалідну коляску — земний вам уклін від нашої родини. Відгукніться, будьте милосердними до нас у незрівнянному горі!

Наша адреса: Київська область, місто Тараща, вулиця Видна, будинок 12, квартира 18, Баланчуку Миколі Васильовичу. Телефон: 5-32-90.

Запитання по суті

Хто найбільше занепокоєний?

НИНІ чи не найактивніше за екологію бореться молодь. Розкажіть докладніше про цей рух.

Сергій ЛУЗАН.

Конотоп.

Відповідає один із лідерів руху за екологію, координатор молодіжного об'єднання «Молодь — надія України» Вадим Гладчук:

— Наше об'єднання поряд з політичними проблемами, суть яких зводиться до захисту інтересів молоді, багато уваги приділяє екології. Нещодавно я представляв нашу молодь на міжнародному семінарі з питань екологічної ситуації в Європі, який відбувався в Греції. Там, на острові Крит, юнаки й дівчата з Німеччини, Білорусі, України, Росії та Греції ознайомилися з екологічною обстановкою Середземномор'я, побували у місцевих фермерів, які вирощують продукцію без використання міндобрив, організували й провели ековиставку. Представники Греції та Німеччини висловили занепокоєння ситуацією на Чорнобильській АЕС. Вони сподіваються, що станцію буде закрито до 2000 року.

На жаль, у багатьох іноземців Україна асоціюється з ЧАЕС, як Франція — з Ейфелевою баштою, Москва — з Кремлем, Америка — зі статуєю Свободи. Але чимало вважають проблему закриття АЕС тільки нашою проблемою. Непросто було довести партнерам, що лихо на Чорнобилі — світове, і ліквідувати його наслідки треба усією громадою.

Насамкінець зазначу, що поїздка за кордон відбулася не за рахунок платників податків. Відрядженню української делегації, зокрема, сприяли Євросоюз, уряд Греції.

Просто додай води!

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.
ДІНАУ–Укрінформ.

Фото з конверта

Команда з нашої вулиці

Фото В. БУРМИ.

Тернопіль.

Велике починається з малого

Світлим рядком

НА ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ завжди намагаюся приїхати в Єланець. Цього року голова Єланецької райдержадміністрації Микола Завгородній та я, учасник визволення району, поїхали в Калинівку, відроджену з попелу та руїн.

14 березня 1944 року в селі з'явилися три танки, село оточили кінні автоматники. Карателі йшли від хати до хати і розстрілювали всіх, у тому числі й дітей. Багатьох зігнали в одну хату і згодом її підпалили.

Я свідок наслідків страшної розправи фашистів над мирними жителями. Пам'ятаю, навіть бувалі фронтовики, які зустрічалися зі смертю на полі бою, були приголомшені нечуваною жорстокістю фашистів.

Село відроджувалося з руїн через тяжку працю. Збудували 300 хат, Будинок культури, дві загальноосвітні і музичну школи. Село заасфальтоване, до нього проведено природний газ, є пекарня, олійня, крупорушка.

Сьогодні Калинівка переживає не найкращі часи. Особливо тяжким був для неї 1996 рік, коли господарство пережило сильну посуху, різко знизилась урожайність, не було коштів для закупівлі сільськогосподарської техніки та запчастин. Виходити з кризи доводиться самотужки.

— Ринок нам довів, що зерно, соняшник, м'ясо невигідно продавати без переробки, — каже голова райдержадміністрації Микола Завгородній. — Зараз ми прагнемо реалізовувати готову продукцію без посередників під заставу райдержадміністрації. Так, у селі Маложеніївка створили акціонерне товариство «Труд», здали в експлуатацію завод з переробки круп'яних культур. У КСП «Авангард» введений у дію ковбасний цех та млин. У КСП «Червона Україна» працює цех з переробки круп'яних культур та виготовлення чотирьох видів макаронних виробів. Трудівники КСП «40 років Жовтня» відновили племінне конярство. Господарство вирощує та продає в Польщі скакунів тракененської породи.

Райдержадміністрація надає керівникам господарств району повну самостійність, обмежує своє керівництво лише контролем за додержанням законів і допомогою. Таким, скажімо, як керівник підприємства «Райагробуд» В. Саркісян, який, крім будівельних робіт, успішно займається і польовими. Вміння успішно працювати в умовах ринку виявили також голови правлінь колективних сільгосппідприємств «Авангард» — Г. Демченко, ім. Леніна — В. Гавенко, «Південне» — Н. Бруслиновська. У районі ведеться житлове будівництво, проводять газ тощо. Значну допомогу у важливих справах надає облдержадміністрація, яку очолює Микола Круглов. Поступово до селян повертається усе те добре, що було сім років тому. Особливо тішить, що у відродженні традицій, гарних справ беруть участь юнаки й дівчата.

Павло ДИНІН,
почесний громадянин селища Єланець.

Миколаївська область.

У «ВЕЧІРНЬОМУ КИЄВІ» опубліковано статті Миколи Цівірка та Юлії Шелеста (за 7 березня 1998 року) та, як продовження цих публікацій, стаття Олександра Сизоненка (за 20 березня), в яких обговорюється не так творчість, як особа Оксани Забужко. Ці публікації дають нагоду порушити питання про культуру будь-якої публічної дискусії, зокрема про дотримання вимог професійності та етики.

Василь ЛІСОВИЙ, літературознавець

Оксана Забужко та її критики

Спочатку варто зупинитися на зауваженнях професійного характеру. Я не маю змоги тут пояснювати, як у сучасних гуманітарних науках використовують ідеї Зігмунда Фрейда та Густава Юнга. Критика в сучасній філософії фрейдистської філософії культури, що може мати своїм наслідком вульгаризацію мистецької творчості, сьогодні загальновідома. Та це аж ніяк не означає, що вивчення позасвідомого та підсвідомого в людині не повинно здійснюватись і що критика вад ортодоксального фрейдизму має привести нас до повного заперечення позитивного внеску Зігмунда Фрейда у психологію, психіатрію та філософську антропологію. Так само було б неприйнятною крайністю заперечувати будь-яку корисність застосування ідей Юнга у філософії мистецтва: щодо цього я радив би критикам Оксани Забужко заглянути до «Антології світової літературно-критичної думки XX ст.» (Львів, 1996).

Та, з іншого боку, чи належить твір «Шевченків міф України» методологічно якщо не до ортодоксального фрейдизму то бодай до неофрейдизму? Не потрібно бути фахівцем у галузі філософії, аби заперечно відповісти на поставлене запитання. Бо ж Оксана Забужко в обох своїх опублікованих філософських творах недвозначно вписує себе у такі філософські напрями, для яких вершинні смисли (ідеї, цінності, ідеали) володіють найвищим ступенем реальності, а не біологічним в людині.

Шевченко у творі «Шевченків міф України» — творець «етичного космосу», цілісного ідеального світу, в тім числі тієї ідеальної України, образ якої він підніс над її тодішнім, справжнім станом: здійснення цього ідеалу мало перетворити раба на громадянина, а Малоросію в Україну: «Здійснена ним символічна «детронізація» «государя» і відповідне «розжалування» всієї імперії, від системи соціальних інститутів аж до фізичного образу Головного Міста включно, до «комедії» дантівського зразка, перевернуло «малоросійський» космос з голови на ноги, забезпечивши йому власне підґрунтя. З цих «руїн імперії» Малоросія вийшла — Україною <...>» (сс. 78–79). Оскільки російську імперію Шевченко зруйнував у межах «етичного космосу», тобто етичного смислу, то він тим самим прирік її на небуття: її реальне зникнення стало тільки справою часу. І саме тому, що свій образ України поет осмислює у просторі «етичного космосу», то тим забезпечене здійснення цього ідеалу (хоча це здійснення мало б нескінченну перспективу!). Образ, який, поперше, творить деякий ідеальний стан, і, по-друге, є настільки потужним, що підпорядковує собі всі інші образи (так що внаслідок цього постає цілісний всесвіт!), Оксана Забужко і називає словом «міф». Тут було б недоречно зупинятися на тому, в якому значенні слово «міф» застосовують у повсякденному, науковому та філософському мовленні. Та при всій багатозначності застосування цього слова у гуманітарних науках та філософії не лише культуролог, а й людина, що має найелементарніші знання про роль міфів у культурі (чи навіть у політиці), аж ніяк не погодиться з тим, що слово «міф» позначає тільки щось негативне. Коли Григорій Грабович доводить у своїй книзі «Шевченко як міфотворець», що Тарас Григорович створив образ «ідеальної спільноти» (тобто ідеал України) і протиставив цей образ «реальній спільності» (тобто справжньому стану тодішньої й теперішньої України), то образ цієї ідеальної України він називає словом «міф». Але хіба застосування слова «міф» у цьому його значенні чимось принижує Шевченка (незалежно навіть від того, наскільки обґрунтованою хто-небудь вважає концепцію Грабовича)? Хіба той факт, що кожна релігія містить міф як свій важливий складник, принижує або послаблює релігію?

Та й справа, зрештою, не в тому, як розуміє значення слова «міф» Юлій Шелест. Якщо воно значить для нього тільки негативне, то він не міг не помітити, що словом «міф» Оксана Забужко позначає, навпаки, щось близьке до того, що позначають словом «ідеал». Якби навіть застосування слова «міф» Оксаною Забужко було настільки оригінальним або зовсім не відповідало його застосуванню іншими культурологами та філософами (а це не так), то і в такому разі тільки недобросовісний критик може нехтувати тим, в якому значенні застосовує те чи те слово сам автор. До того ж авторка спеціально подбала, щоб її розуміння міфу було узгоджене з розумінням інших науковців та філософів: у цьому відношенні твір «Шевченків міф України» навіть дещо перенасичений посиланнями на інших авторів та цитатами із їхніх творів.

Коли Олександр Сизоненко каже про «аж занадто науковий стиль, особливу лексику та фразеологію» термінів там і справді до чорта і всі — заплутані, то незалежно від того, кого він читав із класиків чи сучасних філософів, це зауваження свідчить про труднощі у розумінні твору.

Велич Шевченка полягає в тому, що його слово стало Новим Словом. Це Нове Слово Оксана Забужко пояснює у згоді з відомою традицією зіставлення Слова з об'явленням Христа: «Визволені ж Словом (Логосом) «душа і воля» України уже навпростець виходять в екуменічний простір, де з рабів зробляться «люди», єдині з Сином (Христом) і Матір'ю» (с. 140). Місію того рятівного слова, яке Шевченко ставить на сторожі «рабів німих», Оксана Забужко пояснює в етико-релігійному сенсі. Політичне значення поетової творчості для неї є похідним, другорядним у порівнянні з цим етико-релігійним смислом. Бо становлення національної свідомості Оксана Забужко розглядає в етичному контексті: національне самозречення є відмова бути собою, бути Людиною. Тут маємо продовження теми «готовності» українців скористатися сприятливими політичними обставинами, аби стати сім'єю «вольною, новою» — теми, що є провідною у першому філософському творі Оксани Забужко («Філософія української ідеї та європейський контекст»). Якщо свідомість українців не набуде нової моральної якості (якщо вони залишаться глухі до заклику поета стати людьми і братами), то вони приречені проходити крізь дедалі нові кола «українського пекла».

Чи справді наші «критики» мали добрі наміри захистити велич Шевченка, бо щиро переконані, що Грабович, Шевельов, Рубчак, Забужко і «компанія» роблять спробу принизити велич поета? Чи справді маємо справу з нерозумінням, поєднаним, припустимо, з роздратуванням. Та все ж одна із важливих вимог культури дискусії полягає в тому, що перш ніж критикувати кого-небудь, потрібно зрозуміти, що саме має на увазі той, кого ми критикуємо. Критик не має права приписувати чи то твору, який він критикує, чи то окремим висловам автора такі значення, які сам автор у них не вкладав. І грубе порушення саме цієї вимоги маємо у випадку, який тут розглядаємо. Якщо творчість Оксани Забужко — її поетичні, прозові та філософські твори — була б предметом бодай різкої, але посутньої критики, то це стало б нагодою для нормальної, корисної дискусії. Але в обговорюваних публікаціях ми не маємо і натяку на таку критику: навпаки, автори підмінюють предмет розмови, в центрі їх уваги не поетичні, прозові чи філософські тексти, а особа Оксани Забужко.

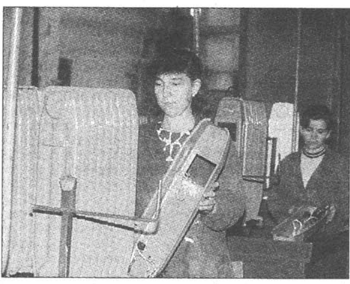
Надія МАХІНЧУК, Сергій КОВАЛЬЧУК (фото), «Голос України»

Досвід приходить з роками

Спонсор лотереї «ГУ»

КАХОВСЬКИЙ завод електрозварювального устаткування бере свій початок ще з 1926 року. Нині це одне з провідних підприємств України з виготовлення високоефективного електрозварювального обладнання. В асортименті заводу — 30 найменувань продукції. Це і зварювальні машини, і батареї водяного опалення, і домкрати, і побутові електрорадіатори... До слова, чотири таких обігрівачі Каховський завод виділив для наших передплатників, які брали участь у розіграші лотереї «ГУ».

Коли ми з фотокореспондентом дісталися Каховки, вже було далеко по обіді. На підприємстві застали головного інженера Віктора Окула. Директор Ярослав Микитін саме вирушив до Херсона. Звісно, що моїм першим запитанням було, як завод за теперішньої хисткої економічної ситуації утримується на плаву? На превеликий мій подив, Віктор Іванович не скаржився на сякі-такі часи, не бідкався, а, навпаки, став з захопленням розповідати про підприємство. Чого досягли, що хочуть ще зробити.

А досягли чимало. Скажімо, завдяки вітчизняним розробкам на 70 відсотків оновлено асортимент продукції. При цьому відзначається вона і високою якістю. Про це повсякчас дбає інженерно-технічний центр заводу. Який, до речі, впроваджує у виробництво і власні розробки. Творчий потенціал для цього більш ніж достатній. Адже щороку підприємство відправляє до вузів більше 100 чоловік. І це дуже важливо, бо, маючи здібних, висококваліфікованих працівників, каховці можуть рухатися вперед. Гадаю, що якби цього не було, то не мала б їхня продукція попиту ні на вітчизняному ринку, ні, тим більше, за рубежем. Нині ж електрозварювальне устаткування надійно служить у багатьох країнах світу — Австрії, Польщі, Франції, Чехії, Угорщині, Голландії, Канаді, на Кубі.

Насамкінець додам, що зарплату тут видають вчасно. Соціальна сфера теж на рівні. Є два пансіонати — на Азовському морі та на Дніпрі. А також санаторій-профілакторій на території заводу. Загалом протягом року в цих закладах може оздоровитися 700 чоловік, і дозволити собі це задоволення може кожен працюючий, адже путівка коштує від 11 до 14 гривень. Крім цього, завод має їдальню, дитячий садок, будинок побуту...

Прискіпливий читач може мені зауважити: мовляв, не завод, а райський куточок. Звісно, не райський, адже проблеми у всіх однакові. Не обминають вони і Каховський електрозварювальний. Але люди тут звикли не скаржитися, а працювати. І, до того ж, працювати добре.

Херсон.

Повертаючись до надрукованого

Ірина ПИСАРЕВСЬКА, журналіст

17 ЧЕРВНЯ 1998 року в «Голосі України» була опублікована стаття Євгена Лук'яненка під назвою «З позицій монополізму і відомчих інтересів». Ішлося про політику Держкомзв'язку щодо підняття тарифів на міжнародні і міські телефонні розмови та незадовільне обслуговування «Київпоштою». Ця тема викликала чимало відгуків у наших читачів.

Копійка до копійки, а там і на сорочку набереться

В. Колінько, пенсіонер з Києва, поділяє думку автора статті про «винахідливість» Державного комітету зв'язку. «Змушений був відмовитись від користування міжміською телефонною автоматикою, — пише читач.— Не тому, що вона мені не потрібна. А тому, що технічні повістка заїдають. Приносять неймовірні рахунки, трапляються повторні, за одні й ті самі розмови. Одного разу отримав рахунок за те, що начебто телефонував до Індії??? Чув, нібито Президент підписував якісь укази на здешевлення преси для передплатників, але зрушень — жодних. Як бути мені, людині, що за десятиліття звикла передплачувати і читати чимало, донедавна цілком доступної матеріально, періодики... Судячи з того, що в мою скриньку кілька раз потрапляли чужі видання, поштові працівники виконують свою роботу неуважно, безвідповідально. Вже потроху розлучаєшся із скромним майном, нажитим за 40 років трудового стажу, з найціннішим — книжками. А що далі?» На такій сумній ноті закінчує свого листа В. Колінько.

А Юлія Ткаченко, також читачка з Києва, пише, що в наш час уся виконавча влада та підпорядковані їй державні установи відзначаються не знаним раніше здирством. Обдираючи своїх громадян, вони повністю перекладають на їхні плечі й гаманці всю розплату за власну недолугість, безвідповідальність. «Особливою немилосердістю відзначається Держкомзв'язок України та його служби, продовжує читач. Зв'язок украй недосконалий. Переговорити не вдається. Однак з мене завжди справно «здирають» за «розмову», яка не відбулася, однохвилинну плату. Зателефонувала керівникові Печерського вузла, а він мені популярно розтлумачив, що так і має бути — система у них така».

Написав до редакції і сам автор статті Євген Лук'яненко. Він відзначає, що після виходу публікації до нього особисто і до Комітету ВР, де він працює, звернулося чимало людей, які істотно доповнюють картину відомчої монополістичної сваволі Держкомзв'язку. До листа автор додає цікавий, на його думку, документ, а саме рахунок за послуги місцевого зв'язку. Людина, яка повинна його сплатити (3,54 гривні. Абонплата за липень 3,50 плюс місцеві розмови за червень — 3 копійки), стверджує, що квартира цілий місяць була на замку і навіть на 3 копійки його телефон не використовувався. Цікаво також дізнатись, якої арифметики дотримувалися зв'язківці, складаючи разом 3 гривні 50 копійок і 3 копійки. За правилами такої арифметики, яку ми вчили в школі, сума — 3,53, а у квитанції стоїть 3,54. Чому ж тоді не 3,52? Зі світу по нитці — бідному на сорочку. Інакше кажучи, помилившись на копійку собі на користь, зв'язківці матимуть «теплу сорочку», адже абонентів у них не десятки і не сотні...

Доповнення до інформації про шостий випуск акцій акціонерного банку споживчої кооперації Хмельницької області «Поділля»

Характеристика емітента

Акціонерний банк споживчої кооперації Хмельницької області «Поділля» (реєстраційний номер 151), зареєстрований в Національному банку України 23 лютого 1993 року зі змінами і доповненнями статуту 27 жовтня 1993 року, 3 серпня 1994 року, 29 грудня 1995 року, 19 лютого 1997 року, є акціонерним товариством відкритого типу зі статутним фондом 2 300 000 гривень. Місцезнаходження банку — Україна, м. Хмельницький, вул. Герцена, 10.

Засновники банку: Хмельницька облспоживспілка, 20 райспоживспілок Хмельницької області, міжрайбази, лісоторгові бази, плодоконсервні заводи та інші господарства та організації Хмельницької області. Всього — 42 організації та підприємства.

Відповідно до статуту банк є універсальною кредитною установою, яка може здійснювати всі види діяльності, передбачені Законом України «Про банки і банківську діяльність».

Мета банку — сприяння розвиткові різних форм діяльності споживчої кооперації області, підприємництва, розширення банківських послуг, що надаються клієнтам, зміцнення грошового обігу.

Вищим органом управління є загальні збори акціонерів, до виняткової компетенції яких відноситься внесення змін до статуту, затвердження річних звітів, балансів, розмірів дивідендів, вибори з числа акціонерів ради банку і ревізійної комісії, голови правління банку.

Головою ради банку обраний голова правління Хмельницької облспоживспілки Микола Парфенович Васильчук, який є власником простих іменних акцій у кількості 6 140 штук.

Поточною діяльністю банку керує правління.

Голова правління банку — Здanкевич Олексій Іванович — має вищу економічну освіту і 29 років стажу на роботах, пов'язаних з вирішенням питань фінансів, бухгалтерського обліку та банківської справи, є власником 9 835 простих іменних акцій.

Головний бухгалтер — Медзата Олександра Петрівна —має вищу бухгалтерську освіту і 24 роки стажу на роботах з питань бухгалтерського обліку в господарських організаціях та банку і є власником 8152 простих іменних акцій.

Загальна кількість службовців банку — 294 особи.

На момент прийняття рішення про шостий випуск акцій банк «Поділля» має повністю сплачений зареєстрований статутний фонд у сумі 2 300 000 гривень.

Опис ділової діяльності емітента

Банк працює з 23 березня 1993 року.

Метою діяльності банку є всебічне сприяння розвитку економіки України, розширенню міжнародних зв'язків, реалізації важливих народногосподарських завдань виробничого та соціального характеру, стабілізації грошового обліку, впровадження нових, прогресивних форм банківського обслуговування.

Діяльність банку здійснюється згідно зі статутом та ліцензією Національного банку України від 23 жовтня 1996 року № 64 на виконання банківських операцій. Банк має дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску і обігу цінних паперів. За рахунок власних та придбаних на аукціонах НБУ кредитних ресурсів банк бере участь у фінансуванні програм підтримки вітчизняних товаровиробників, системи споживчої кооперації та інших суб'єктів господарської діяльності. Банк здійснює обслуговування підприємств усіх галузей народного господарства.

На сьогоднішній день мережа філій банку складається з Центрального банку в м. Хмельницькому та 19 філій у районах Хмельницької області. Банк має прямі кореспондентські рахунки у Дойчебанку (Німеччина) та Кредитімпексбанку (Росія).

Баланс банку на 1.01.97 р. та відповідний звіт про фінансові результати, які характеризують зміни фінансового стану за рік, перевірено аудиторсько-консультаційною фірмою «Орієнтир ЛТД» (ліцензія АБ № 000032 від 24.02.94 р.). Перевіркою встановлено, що «надана інформація дає дійсне і повне уявлення про реальний склад активів та пасивів банку. Фінансово-господарська діяльність банку здійснювалась у відповідності з чинним законодавством. Прийнята система бухгалтерського обліку в основному відповідає чинним законодавчим та нормативним актам». Протягом всього періоду існування банк забезпечує ліквідність балансу та додержується показників платоспроможності, чим забезпечує свою фінансову надійність і захист інтересів вкладників та акціонерів. З моменту реєстрації адміністративні та економічні санкції на банк не накладалися.

Порядок формування статутного фонду

За рішенням зборів акціонерів (протокол № 1 від 17 січня 1997 року) статутний фонд сформовано повністю за рахунок п'яти випусків акцій і визначено в розмірі 2 300 тис. гривень, з яких 676 945 гривень сплачені 42 засновниками банку, 1 489 695 гривень сплачені іншими акціонерами — юридичними особами, 133 360 гривень сплачені фізичними особами. Усі акції є простими іменними. В результаті першого випуску акцій статутний фонд банку «Поділля» визначено в розмірі 80 млн. крб. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 2/1/93 від 07.06.93 р. видано облфінуправлінням.

За рахунок другого випуску розмір статутного фонду доведено до 1000 млн. крб. (з них сплачено юридичними особами 313 млн. крб., фізичними особами — 687 млн. крб). У зв'язку з емісією в другому випуску акцій номінальною вартістю 10 000 крб. кожна проведено обмін акцій першого випуску вартістю 500 000 крб. кожна на 50 акцій номінальною вартістю 10 000 крб. кожна, для чого додатково випустили 8 000 акцій на суму 80 000 000 крб. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів Міністерства фінансів України № 216/1/93 від 28.10.93 р.

Кошти, внесені у статутний фонд у результаті третього випуску акцій, розподілилися таким чином: 8 507.5 млн. крб. — юридичні особи, 1 173.3 млн. крб. — фізичні особи (всього 9 680.8 млн. крб.). Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів Міністерства фінансів України № 407/1/94 від 01.11.94 р.

У результаті четвертого випуску акцій статутний фонд банку збільшився на 80 000 млн. крб.: 1 276,4 млн. крб. — фізичні особи, 78 723,6 млн. крб. — юридичні особи. Свідоцтво Міністерства фінансів України про реєстрацію випуску цінних паперів № 56/1/96 від 26.01.96 р.

Кошти, внесені в статутний фонд у результаті п'ятого випуску акцій, розподілилися таким чином: 102 000 грн. — фізичні особи, 1291192 грн. — юридичні особи (всього — 1 393 192 грн.). Свідоцтво Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про реєстрацію випуску цінних паперів № 536/1/97 від 18.06.97 р.

Усі акції реалізовані за вартістю не нижче від номінальної вартості (10 000 крб. або 10 коп.).

Дані про емісію акцій

Фінансові ресурси, одержані внаслідок емісії цінних паперів, будуть використані для збільшення активних операцій.

Видача кредитів — 80 % (1 360 000 грн.), придбання ОВДП — 20 % (340 000 грн.).

Акціонерами банку можуть бути юридичні особи і громадяни.

Всі акції банку є простими іменними і дають право голосу за принципом: одна акція — один голос. Мінімальна кількість акцій, що надає право голосу —100 штук. Планується випустити 17 000 000 акцій серії СК-6 під номерами з 00000001 по 17000000.

Порядок оплати акцій

Акції сплачуються в гривнях. Переваги в придбанні акцій шостого випуску банку надаються засновникам банку, організаціям та підприємствам споживчої кооперації Хмельницької області, акціонерам банку на суму належних їм дивідендів, організаціям та підприємствам споживчої кооперації області, працівникам споживчої кооперації області і банку «Поділля», ветеранам праці споживчої кооперації області та пайовикам. Частка будь-кого з акціонерів банку за сумою акцій не повинна перевищувати 35 % статутного фонду банку. Передплата на акції передбачає укладання договору, за яким покупець зобов'язується оплатити їх поточну вартість відповідно до Закону України «Про господарські товариства» у грошових одиницях, чинних на території України на момент оплати. Після реєстрації випуску акцій Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку на підписані акції покупцеві видається сертифікат на загальну суму акцій, завірений підписом і печаткою банку. Юридичні особи можуть придбати акції за рахунок коштів, що надходять у їх розпорядження після сплати податків та процентів за банківський кредит.

Відповідно до вимог Національного банку України і Державної податкової адміністрації України з метою визначення наявності власних коштів, що можуть бути спрямовані на придбання акцій, юридичними особами до банку подаються баланс (форма 1) та «Звіт про фінансові результат та їх використання» (форма 2).

Фізичні особи можуть придбати акції на суму сто неоподатковуваних мінімумів і більше гривень при наявності довідки Державної податкової адміністрації, що свідчить про наявність доходів, достатніх для внесення до статутного фонду. Фізичним особам при придбанні акцій необхідно мати паспорт.

У випадку, якщо передплата на акції перевищує оголошені розміри і збори акціонерів відхиляють зайву передплату, відмова в передплаті на акції здійснюється за списком акціонерів, починаючи з його кінця. Термін повернення грошових коштів у випадку передплати, що не відбулася, становить 20 банківських днів з дня розгляду результатів передплати на загальних зборах акціонерів.

У випадку, якщо предплата на акції не досягла оголошеного рівня, загальні збори акціонерів затверджують розміри статутного фонду з урахуванням фактичної суми передплати.

Порядок виплати дивідендів

Виплата дивідендів здійснюється за рішенням загальних зборів акціонерів. Виплати дивідендів по акціях здійснюються за підсумками року за рахунок прибутку банку у розмірах, визначених загальними зборами акціонерів, шляхом перерахування їх на вказаний акціонером рахунок або ж у касі банку «Поділля» та його філій у національній валюті, чинній в Україні на момент виплати.

Чинники ризику

Можливі чинники ризику в діяльності банку «Поділля»:

— важкий фінансовий стан багатьох підприємств;

— відсутність узгодженої державної політики відносно оподаткування, приватизації, що призводить до обмеження сфери застосування кредитно-грошових відносин;

— форс-мажорні обставини.

Порядок розміщення акцій

Розміщення акцій проводиться банком «Поділля» самостійно. Термін передплати на акції встановлюється з 6 січня 1998 року по 6 липня 1998 року. Рух акцій фіксується у книзі реєстрації акцій, яка ведеться банком. Акції, що випускаються банком, забезпечуються всім його майном. При реорганізації банку всі зобов'язання по випущених акціях переходять до його правонаступника.

Передплату на акції банку можна здійснити в організаціях споживчої кооперації Хмельницької області за місцем проживання передплатників, у філіях банку «Поділля» в районах Хмельницької області і в банку «Поділля» за адресою: Україна, 280000, м. Хмельницький, вул. Герцена, 10.

Довідки по тел.: 6-10-43, 6-83-72, 6-00-79, 6-59-91.

Передплата на акції шостого випуску банку «Поділля» завершена 15 червня 1998 року.

Претензії щодо змін та доповнень до інформації про випуск акцій шостої емісії АБ «Поділля» від акціонерів, які передплатили акції, приймаються установою банку протягом 15 днів з дня опублікування її в газеті.

Голова правління банку «Поділля»
О. І. ЗДАНКЕВИЧ.

АТЗТ «Укрзерно»
повідомляє про збори акціонерів

Порядок денний:

1. Про внесення змін в установчі документи АТЗТ.
2. Про припинення діяльності акціонерного товариства.

Збори відбудуться 3 вересня за адресою: м. Полтава, вул. Курчатова, 22а. Початок о 10.00.

Арбітражним судом Вінницької області порушено справу № 363/5 від 31.07. 98 р. про банкрутство Вінницького ТОВ фірма «Лена».

Адреса: м. Вінниця, вул. Червонознаменна, буд. 17, кв. 32. МФО 302010, р/р 2600730110436 у Вінницькому відділенні УСБ.

Претензії приймаються протягом одного місяця від дня опублікування в пресі.

Арбітражний суд Черкаської області (257016, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 307) порушив справу № 08/1605 про банкрутство спільного підприємства «Басіл» (м. Черкаси, вул. Пастерівська, 102/1), р/р 609097 у регіональному УПР ПІБ м. Черкаси, МФО 354091, код 14359986.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Одесской области 09.07.1998 г. по заявлению АКБ «Укрнефтегазбанк» (Одесского филиала) возбудил производство о признании банкротами:

1. № 4208/2б, ООО «Леонора» расположенного по адресу: г. Одесса, ул. Островидова, 97.
2. № 4209/2б, МП ООО «ДХС», расположенного по адресу: г. Одесса, ул. Радостная, 2.
3. № 4210/2б, НПКФ «Инстар», расположенного по адресу: г. Одесса, ул. Орджоникидзе, 23.
4. № 4211/2б, МП ООО «Мортехкомплект», расположенного по адресу: г. Одесса, ул. Ак. Филатова, 2-а.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должникам в месячный срок со дня опубликования объявления по адресу: г. Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справи про банкрутство:

№ 9/112-Б комбінату громадського харчування м. Полонне Хмельницької області, вул. Лесі Українки, 104, р/р 260070300700 в КБ «Поділля», МФО 315847, код 01772058;

№ 9/113-Б комбінату громадського харчування смт. Понінка Полонського району Хмельницької області, вул. Перемоги, 17, р/р 260010300100 в КБ «Поділля», МФО 315847, код 04636249.

Письмові заяви з претензіями до боржників приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інформація про емісію акцій нової номінальної вартості відкритого акціонерного товариства «Дніпропетровськгаз» (у зв'язку з індексацією основних фондів)

Найменування емітента:

Відкрите акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз».

Ідентифікаційний код: 03340920.

Місцезнаходження: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченка, 2

Тел. 47-17-01, **факс:** 47-74-92.

Дата державної реєстрації акціонерного товариства:

8 листопада 1994 р. Рішення Дніпропетровського міськвиконкому № 9890-АТ.

Дата державної перереєстрації акціонерного товариства: 23 січня 1998 р. Розпорядження Дніпропетровського міськвиконкому № 52-р.

Загальний обсяг статутного фонду: 215430 грн.

Сплачена частка статутного фонду — 215430 грн. (свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 62/04/1/97 від 08.07.1997 р., видане територіальним відділенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в Дніпропетровській області).

Дані про емісію акцій:

Згідно з рішенням загальних зборів акціонерів ВАТ «Дніпропетровськгаз» від 28 квітня 1998 року (протокол № 2 від 28.04.98 р.) статутний фонд товариства збільшується на суму індексації основних фондів станом на 01.01.95 р. до 2455902 грн. шляхом збільшення номінальної вартості акцій.

Загальна сума випуску акцій нової емісії становить 2455902 грн.

Номінальна вартість однієї акції — 2,85 грн.

Кількість акцій — 861720 шт.

Категорія акцій — прості іменні номінальною вартістю 2,85 грн. у кількості 861720 шт. на загальну суму 2455902 грн.

Акції на пред'явника і привілейовані акції до випуску не плануються.

Серія та порядкові номери акцій:

Серія — ДГ, номери з 000001 до 861720.

Форма випуску акцій: документарна.

Порядок отримання акціонерами акцій нової номінальної вартості:

Акції попереднього випуску обмінюються на акції нової номінальної вартості відповідно до кількості акцій, якими володіє акціонер ВАТ «Дніпропетровськгаз».

Акціонер, який є власником акцій на початок їх обміну, отримує письмове зобов'язання щодо обміну відповідно кількості акцій.

Обмін акцій здійснюється за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченка, 2.

Термін видачі письмових зобов'язань — з 15 вересня 1998 р.

Початок видачі акціонерам сертифікатів акцій на сумарну номінальну вартість акцій нової номінальної вартості — не пізніше 6 місяців після реєстрації випуску акцій.

Термін обміну акцій не обмежується.

Права акціонерів — власників акцій.

Акціонери мають право:

брати участь у загальних зборах акціонерів;

бути обраними до складу органів управління товариства при наявності відповідних професійних знань і досвіду;

брати участь у розподілі прибутків товариства та отримувати їх частку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій. Право на отримання частки прибутку (дивідендів) мають особи, які є членами товариства на початок строку виплати дивідендів;

отримувати частину вартості майна товариства у випадку його ліквідації пропорційно вартості належних їм акцій товариства;

вільно розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством —продавати, купувати, обмінювати, заповідати їх у спадщину;

Дивіденди сплачуються один раз на рік за підсумками календарного року, строк та порядок їх виплати визначають загальні збори акціонерів ВАТ «Дніпропетровськгаз».

Голова правління
ВАТ «Дніпропетровськгаз»
АЛЕКСЕЄНКОВ Г. М.

Головний бухгалтер
ФЕДЕНКО Н. П.

Генеральний директор
фірми «Аудит-контакт»
СОТНИКОВ С. Ю.

Народний календар

Всякому літові кінець, а осені початок

29 серпня — третій Спас, або післясвято Успення. Починається відліт ластівок. Відліт цього дня журавлів віщує про ранню зиму.

1 вересня — Андрія Стратилата. За повір'ям день має бути теплим, хоч і казали при цьому: «День жаркий, але дихає осінню».

3 вересня — Тадея. На Тадея селянин не журиться — в хаті хлібець завівся.

4 вересня — Боголіпа. З'являються перші осінні приморозки, що сприяють початкові льоту павутиння. Якщо павутиння мало — до сухої осені.

Прикмети вересня:

Рясно защедрила горобина і завчасно почервоніла — на сувору й сніжну зиму.

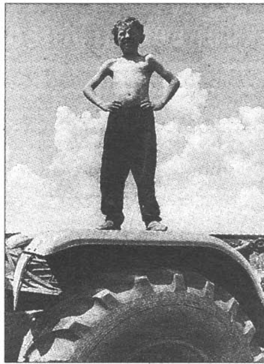
Грім у вересні нагадує про теплу й довгу осінь, а у жовтні — про малосніжну зиму.

Туман уранці піднімається, утворюючи хмари — на дощ; падає на землю — на суху погоду.

Парує туман над лісом — «пішли» гриби.

На рослинах багато павутиння — тепла погода утримається.

Фото з конверта

Подивлюся на землю свою з піднебесся...

Фото Олександра КРЕМКА.

Миколаїв.

Астрологічний прогноз на 31 серпня — 6 вересня

ОВЕН. Станеться те, чого ви зовсім не чекали. Намічена зустріч не відбудеться. Можливо, зустрінетеся з близьким другом або організацією, які щодо вас поведуть себе не так, як ви сподівалися, і зруйнують ваші плани.

ТЕЛЕЦЬ. У домі відбудуться сприятливі зміни, які принесуть спокій. З понеділка по четвер справи, пов'язані з родичами, далекими поїздками, навчанням і переїздом будуть успішними. Але в п'ятницю і суботу, навпаки, не впораєтся з будь-якою складною ситуацією вдома. Однак є шанс відновити рівновагу і порядок.

БЛИЗНЯТА. У понеділок одержите хорошу звістку. Побачення з потрібною людиною буде вигідним і багатообіцяючим. П'ятниця і субота характерні схильністю до суперечок, розбіжностей, розривів зв'язків і відмов від пропозицій. Звільнитеся від непотрібних зв'язків і оновите оточення.

РАК. З понеділка по четвер доходи можуть збільшитися, а з п'ятниці, через непередбачену подію, різко зменшитися. Можливо, припиниться чиєсь фінансування. У п'ятницю і суботу буде завдано шкоди спільному майну. Щоправда, особисто у вас дещо залишиться.

ЛЕВ. Початок тижня багатообіцяючий. Радітимете, дякуючи дітям, коханим і приємному дозвіллю. З вівторка по четвер матимете змогу зробити більше, ніж минулого тижня. Цими днями можете просити добавки до зарплати. З п'ятниці у вас відбудеться різка зміна у настрої. Будете проти стосунків, що вас не задовольняють.

ДІВА. У понеділок вам протегуватиме жінка і, можливо, не одна. Цього дня хтось обов'язково надасть вам допомогу і опікуватиметься вами. Одержите пільги і знижки. З вівторка по четвер отримаєте те, що хотіли. У четвер, п'ятницю, суботу можете опинитися у незнайомому оточенні. Не призначайте важливих зустрічей.

ТЕРЕЗИ. Добре завершувати справи і звертатися до начальства і владних структур. З четверга або п'ятниці зіштовхнетеся з чужим вам колективом. Зустрінетеся з новим явищем і, якщо швидко адаптуєтеся, будете першим серед інших.

СКОРПІОН. У понеділок отримаєте вигідну роботу і гарну оплату. Можна знайти річ на власний смак і отримати подарунок. У п'ятницю не знайдете взаєморозуміння у близьких і почуєте неприємні речі. На роботі зіткнетеся з конкуренцією. Головне — не кидайтеся здійснювати подвиги.

СТРІЛЕЦЬ. Більшу частину тижня будете у відмінному настрої. Ваші акції підвищуються — отримаєте можливість збільшити свій заробіток чи піднятися на посаді. Зробите вдалу покупку. Стосовно вас справедливість отримає перемогу. У п'ятницю можете піти на радикальні заходи.

КОЗЕРІГ. У перші дні тижня відчуєте радість від зустрічі. Починаючи з четверга чи п'ятниці вас поставлять під удар. Намагайтеся не втручатися не в свою справу, не ризикуйте життям і коштами. Не беріть грошей у борг, будьте обережні з машинами, інструментами чи вогнем.

ВОДОЛІЙ. Спочатку будете дуже задоволені подружніми і діловими стосунками. З вівторка укладете довгострокову угоду і набудете душевного спокою. Проте у четвер чи п'ятницю ваш партнер порушить свою обіцянку. Через це відносини загостряться. Але ви обида виграєте, якщо підете на зміни.

РИБИ. У понеділок будете центральною фігурою в колективі, про вас говоритимуть. З вівторка по четвер потрапите у солідншу організацію. Можете взятися за вирішення найскладніших завдань. У п'ятницю виникне протилежна ситуація. Вас вибиватиме з рівноваги все, що заганяє у жорсткі рамки.

Усміхніться!

Чесний продавець

До продавця підходить жінка і просить зважити пакуночок. Продавець каже:

— Рівно кіло двісті. А що там у вас?

— Два кілограми м'яса, яке я купила у вас півгодини тому...

Не глуха

Покупець заходить у магазин і кричить:

— Сірників, будь ласка!

— Та не кричіть, — каже продавщиця, — я не глуха! Вам з фільтром чи без?

Надіслав Борис ДМИТРІЄНКО.

Київ.

Яблуні солодкий аромат...

Це цікаво

Яблуня — найдревніше і найпоширеніше фруктове дерево. За легендою, саме плід яблуні збавив колись людину, і через нього Адама і Єву вигнали з раю на землю. Налічується до сорока видів яблунь, які поширені в Середній Азії і на Далекому Сході, в Європі й Китаї і навіть у Північній Америці. І все-таки перше місце з виробництва яблук утримує наша країна, яка дає близько третини світового врожаю цих важливих для харчування плодів.

Відомо чимало рецептів для приготування варення і повидла з яблук. Вони не втрачають свої смакові якості, добре зберігаються і придатні для вживання в засушеному вигляді. А чи куштували ви суп з яблук? Готувати його нескладно. Помиті яблука спочатку печуть, потім протирають на решеті чи пропускають крізь м'ясорубку. Суміш варять хвилин десять, тоді проціджують, доливають води і додають за смаком цукор, сметану, борошно. Усе це перемішують і знову проварюють. На один літр води треба 200 грамів яблук, 30 — сметани, 40–50 цукру і 10 — борошна. Спробуйте, виходить дуже смачний і запашний суп.

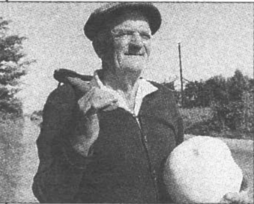
Людмила МУКОСЄЄВА.

Турійськ

Волинської області.

Побачене в дорозі

По гриби — з сокирою

Їду якось передмістям Чернівців Рогізною й бачу: бреде собі неквапом чоловік з сокирою на плечі та якоюсь білою кулею в руці. Зупиняюся й запитую мандрівника:

— Що несете?

— Гриба. Дощовиком зоветься. Цього року підкинув їх нам Господь нівроку.

— На скільки кілограмів тягне?

— Думаю, три з гаком матиме.

Такі гриби на Буковині, особливо після рясних дощів, — не дивина. Дощовикові, щоб набрати у вазі, потрібно багато вологи й тепла, І він цього літа ними наситився вдосталь.

Знахідка Володимира Івановича Мінтянського — це молодий гриб. Якби дідо залишив його незірваним у лісосмузі, то через три-чотири дні дощовик став би удвічі важчим. Але ризиковано експериментувати з грибним щастям: воно може опинитися в чужому казанку.

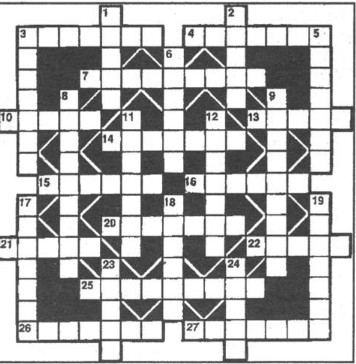
Василь БУКОВИНЕЦЬ.

Чернівці.

Кросворд

По горизонталі: 3. Видатний учений і правозахисник. 4. Українська народна гра, схожа на російські городки. 7. Дочка Ярослава Мудрого, королева Угорщини. 10. Грецький мудрець. 13. Надрядковий знак скорочення. 14. Видатний майстер детективу. 15. Персонаж «Лебединого озера» П. Чайковського. 16. Улюблена квітка в українських селах. 20. Талановитий письменник, розстріляний комуністами в 1934 році. 21. Монета в Московії. 22. Кущоподібна рослина, використовується проти молі. 25. Козацький гетьман, герой драматичної поеми Ліни Костенко «Дума про братів неазовських». 26. Поет і громадський діяч з Полтавщини, автор «Оди на рабство», спрямованої проти поневолення Росією України. 27. Місто в Галичині — «тезко» жанрові народних пісень.

По вертикалі: 1. Придатний для життя верхній шар землі. 2. Драма Лесі Українки. 3. Самоназва скіфів, що означає «царські». 5. Великий київський князь. 6. Німецький авантюрист, був опричником у Московії, залишив записки «Про Москву Івана Грозного». 8. Княже місто на Житомирщині, спалене татарами 1241 року. 9. Нащадок династії Габсбургів, полковник Українських січових стрільців, поет, схоплений більшовиками, помер у засланні. 11. Зимовий вид спорту. 12. Оповідання Марка Вовчка. 17. Річка, на березі якої Івана Мазепу було обрано гетьманом. 18. Київський воєвода, визначний політик і господарник. 19. Стародавнє місто в Палестині, перейменоване царем Іродом на Себасту. 23. Сценічне амплуа. 24. Сад, де вирощують саджанці.

Відповіді до кросворда, надрукованого 15 серпня

По горизонталі: 5. Вишня. 7. Коза. 8. Ноти. 11. Ікра. 12. Трояк. 13. Слон. 14. Спринт. 17. Булава. 20. Собака. 21. Білило. 22. Лопата. 24. Карась. 29. Іван. 31. Алеко. 32. Риба. 33. Агні. 34. Анка. 35. Козел.

По вертикалі: 1. Кварта. 2. Ішачок. 3. Нянька. 4. Гора. 6. Атос. 9. Ікар. 10. Роса. 15. Просо. 16. Накат. 18. Утіха. 19. Вальс. 23. Пиво. 25. Амба. 26. Паніка. 27. Береза. 28. Мораль. 30. Ноги. 32. Рука.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 198704.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311165.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10